

Butlletí del Consell General

Núm. 75/2017

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Pròrroga al termini per a la presentació de l'informe en relació al **Projecte de Llei del Pla d'estadística 2017-2020**. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de Llei de suplement de crèdit per fer front a les despeses de béns corrents i serveis del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, en l'àmbit de l'acció cultural i en el de manteniment i difusió dels museus, i obertura del termini de presentació d'esmenes**. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de Llei de mediació**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 4*

Tramesa del **Projecte de Llei de modificació de la Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal**, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost. *pàg. 19*

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 20*

4- IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.2 Respostes escrites

Publicació de la resposta del Govern a les preguntes formulades pel M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora, conseller general del Grup Parlamentari Mixt, relatives a la **composició actual de la UIFAND**. *pàg. 25*

6- ORGANISMES ADSCRITS AL CONSELL GENERAL

6.2 Tribunal de Comptes

Publicació de l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en relació a les **fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes corresponents a l'exercici 2015**. *pàg. 30*

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 24 d'octubre del 2017, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. Josep Majoral Obiols, president de la Comissió Legislativa d'Economia, prorrogar el termini per a la presentació de l'informe en relació al **Projecte de llei del Pla d'estadística 2017-2020**. El nou termini finalitza el dia 30 de novembre del 2017, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 24 d'octubre del 2017, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 23 d'octubre del 2017, sota el títol **Projecte de llei de suplement de crèdit per fer front a les despeses de béns corrents i serveis del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, en l'àmbit de l'acció cultural i en el de manteniment i difusió dels museus** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1- D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2- D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 15 de novembre del 2017, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Projecte de llei de suplement de crèdit per fer front a les despeses de béns corrents i serveis del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, en l'àmbit de l'acció cultural i en el de manteniment i difusió dels museus

Exposició de motius

El Ministeri encarregat de la Cultura ha de fer front, al final d'aquest exercici 2017, a una sèrie de pagaments imprescindibles ocasionats per dos circumstàncies principals: per una banda, la reclassificació de diverses partides pressupostàries del capítol 6 al capítol 2, per motius financers, i per altra, la poca o nul·la capacitat econòmica de reacció del Ministeri davant els imprevistos, atès que moltes de les partides de què disposa són extremadament ajustades.

El fet que sorgeixi algun imprevist durant l'execució d'un projecte no és per al Ministeri encarregat de la Cultura motiu de l'anul·lació, ja que sempre hi ha implicats professionals que veurien perjudicats els seus interessos econòmics, i més tenint en compte que té mantes vegades aprovades aquestes quantitats, tot i que en capítols diferents.

Les causes dels imprevistos que són a la base d'aquesta demanda s'expliquen en els propers paràgrafs.

Una de les primeres actuacions previstes en el Pla de Museus és l'exposició de caràcter patrimonial de llarga durada "La casa Rossell: una mirada interior". Les expectatives del Ministeri encarregat de la Cultura davant d'una exposició que permetria l'accés del ciutadà a una part molt preuada i no gens coneguda del patrimoni cultural de la casa Rossell exigia un format expositiu que reflectís el context econòmic i fes una mirada històrica de l'entorn familiar i, per extensió, de la seva inserció en l'Andorra d'aquella època, les relacions amb l'exterior, etc.

El projecte museològic va determinar que era necessari habilitar i adequar l'espai com una sala polivalent i reutilitzable per a futures mostres. El guió expositiu va incloure també l'exposició de quatre vestits que es van haver de restaurar fora d'Andorra, el transport dels quals i les caixes d'embalatge no estaven previstos.

Pel que fa a les despeses de publicitat i difusió, es van veure incrementades pel cost d'una pantalla-monitor exterior, també per la instal·lació d'una porta pivotant que la tanca per evitar actes vandàlics, la il·luminació i la retolació exterior de la nova sala. Aquestes millores van incrementar el pressupost inicial previst. Arran de l'exposició es va incloure

també una campanya de difusió dels museus prop dels hotels d'Andorra que requereix la difusió de fulletons dels museus i monuments d'Andorra i pòsters promocionals.

Tot i la previsió pressupostària destinada a fer front al manteniment de les infraestructures culturals, les intervencions d'urgència sobrevingudes en els sistemes de refrigeració i il·luminació dels edificis de l'Auditori Nacional, de la sala d'exposicions Artalroc i de la Farga Rossell han suposat un cost suplementari.

L'obra Murmuri que s'exposa al pavelló d'Andorra de la 57a Biennal d'Art de Venècia esta formada per més de 9.000 bols de ceràmica de petit format que estan fixats a les parets del pavelló. El desmuntatge i el retorn de l'obra d'art suposa un cost addicional no previst: per problemes sorgits durant el muntatge de l'obra, ja que es va haver de modificar la idea original a l'hora de fixar amb cola calenta els murmuris a les parets i fixar-los individualment amb un tac. Ara, el desmuntatge requereix l'operació inversa. D'altra banda, la propietat del local va accedir que es foradés completament les parets amb l'acord que li fos retornat en el seu estat original. Per aquest motiu, cal substituir totes les plaques de cartró guix foradades. Aquesta operació també comporta muntar nous rastells per fixar les guies, enguixar per anivellar les parets i donar una capa final de pintura.

El projecte l'execució de les obres de condicionament d'un espai com a residència d'artistes a l'edifici del Quart de la Massana estarà enllestit a mitjan mes de desembre del 2017, i s'ha de comptar amb els d'equipaments necessaris per al parament de la llar, a fi de posar en funcionament la residència d'artistes un cop finalitzades les obres d'adequació de l'espai.

L'any 2016, el Ministeri va acordar amb la Fundació Stämpfli i l'artista Antoni Taulé i també amb l'artista andorrà Pep Aguarales, el compromís per fer una exposició a cadascun el segon semestre del 2017. A causa de les despeses imprevistes i a l'augment que van patir alguns dels projectes realitzats durant l'any (sobretot, els catxets dels artistes de la Temporada de l'Auditori Nacional) la partida pressupostària destinada a fer exposicions es va veure molt reduïda. No fer aquestes exposicions hauria suposat tancar la sala fins a l'any 2018 i una possible reclamació per part dels artistes.

El desmuntatge de l'exposició de les obres de l'artista Laurence Jenkell a la sala d'exposicions Artalroc i a l'avinguda Carlemany ha tingut un increment degut a la complexitat i a la necessitat de més personal i equipaments, com el lloguer d'una grua i un camió per poder-la dur a terme.

El propassat juny es va inaugurar la botiga dels museus amb marxandatge propi i amb imatges del patrimoni cultural d'Andorra i dels museus. Amb aquesta iniciativa, que estava aturada des del 2005, ha calgut ampliar la producció de nous productes, per reposar els que es van venent. Com que el Ministeri encarregat de la Cultura no pot aprofitar el producte de la venda perquè l'ingrés es destina al finançament de la generalitat de les despeses de Govern, cal preveure una partida per llançar al mercat els nous productes, ja que és el seu primer any de vida i cal enfortir la imatge de la botiga.

Atesa la necessitat i la urgència de les despeses, de béns corrents i de serveis, originades per l'exposició *La casa Rossell, una mirada interior*, la seva difusió i la dels museus i monuments; les intervencions d'urgència als edificis Artalroc, Auditori Nacional i Farga Rossell; el retorn de les obres i la restitució del local del pavelló d'Andorra de la 57a Biennal d'Art de Venècia; la residència d'artistes; l'exposició dels artistes Pep Aguarales i Antoni Taulé; els treballs desmuntatge de l'exposició *Sweet Candies Caramels* i l'exterior de Vivand i els productes de marxandatge per a la botiga dels museus;

Vist que el Govern no disposa dels crèdits suficients en el capítol de béns corrents i serveis per fer front a les despeses esmentades, xifrades en 130.527,7 euros;

Vist que el Govern, per acord del 18 d'octubre del 2017, ha aprovat un avenç de fons per un import total de 130.527,7 euros per fer front a les despeses imprevistes del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, en l'àmbit de l'acció cultural i el de manteniment i difusió dels museus;

Vist l'informe de la Intervenció General;

Vist l'acord de Govern del 18 d'octubre del 2017;

Article 1

S'aprova un suplement de crèdit per un import de 130.527,7 euros, per fer front a les despeses de béns corrents i serveis del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, en l'àmbit de l'acció cultural i en el de manteniment i difusió dels museus, per a les partides següents:

- 850 Departament de Promoció Cultural-851 Unitat d'Acció Cultural –PROJ-0050 Promoció Cultural-21300 Repar. i conserv. Maquinària, instal, i equipaments, per un import de 5.330,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 851 Unitat d'Acció Cultural –PROJ-0050 Promoció Cultural- 22680 Promoció cultural, per un import d'11.860,80 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 851 Unitat d'Acció Cultural –PROJ-0050 Promoció

Cultural- 22760 Treb.realit.per empr. Estudis i treballs tècnics, per un import de 1.151,44 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 851 Unitat d'Acció Cultural –PROJ-0050 Promoció Cultural-22190 Altres subministraments, per un import de 2.650,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 851 Unitat d'Acció Cultural –PROJ-0056 Biennial de Venècia-22330 Altres transports, per un import de 6.350,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 851 Unitat d'Acció Cultural – PROJ-0056 Biennial de Venècia-22760 Treb.realit.per empr. Estudis i treballs tècnics, per un import de 8.566,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 853 Àrea de Museus i Monuments-PROJ-0019 Difusió dels museus-21300 Repar. i conserv. Maquinària, instal. i equipaments, per un import de 10.000,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 853 Àrea de Museus i Monuments-PROJ-0019 Difusió dels museus-22130 Carburants per a calefacció, per un import de 7.000,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 853 Àrea de Museus i Monuments-PROJ-0019 Difusió dels museus-22620 Divulgació i publicacions, per un import de 29.500,00 €.

- 850 Departament de Promoció Cultural- 853 Àrea de Museus i Monuments-PROJ-0019 Difusió dels museus-22680 Promoció cultural, per un import de 48.119,46 €.

Aquest suplement de crèdit es finançarà amb càrrec a la partida següent:

- 600 Departament d'Ordenament Territorial – 606 Àrea d'Edificació Pública - 61210 Millora d'edificis d'interès arquitectònic - 2010-0000000002 Ràdio Andorra, per un import de 130.527,7 euros.

Disposició final

Aquesta Llei entra en vigor el mateix dia de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 24 d'octubre del 2017, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 23 d'octubre del 2017, sota el títol **Projecte de llei de mediació** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1- D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2- D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 15 de novembre del 2017, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora

Síndic General

Projecte de llei de mediació

Exposició de motius

La Llei de mediació té com a objectiu donar cabuda a la normativa reguladora de la mediació, d'acord amb les novetats legislatives que han tingut lloc en els darrers anys, tant en l'àmbit andorrà com en l'àmbit europeu. La mediació té un prestigi sòlid als països del nostre entorn; ateses les seves característiques i els aspectes positius que se'n deriven, s'ha anat implantant com una eina àgil, dinàmica i efectiva en la resolució de conflictes, que evita moltes vegades la via judicial, més costosa i considerablement més lenta.

En el marc europeu, des de la promulgació de la Recomanació 12/1986 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, relativa a mesures tendents a prevenir i reduir la sobrecàrrega de treball dels tribunals de justícia mitjançant vies de conciliació, arbitratge i mediació, s'ha apostat per vies alternatives a la via judicial. D'altra banda, a partir del Pla d'acció de Viena de 1998, que cercava la instauració de processos extrajudicials alternatius o substitutoris per resoldre els conflictes, i de les conclusions del Consell Europeu de Tampere de 1999, el Consell de Ministres de Justícia i Interior de la Unió Europea va convidar la Comissió Europea a confeccionar un llibre verd sobre modalitats alternatives de solució de conflictes en matèria de dret civil i mercantil diferents de l'arbitratge.

Així, s'ha anat elaborant una normativa marc en l'àmbit europeu per uniformitzar els aspectes més rellevants que poden suposar un obstacle a la generació de la mediació com a mètode de resolució de conflictes. En destaca la Recomanació núm. R (98) 1 del 21 de gener de 1998 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa sobre la mediació familiar, i també la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea, del 21 de maig del 2008, sobre certs aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils.

El fet que en molts països europeus la mediació hagi esdevingut una solució eficaç dels conflictes, tant des

del punt de vista de la prevenció com de la resolució d'aquests conflictes, i també des de la perspectiva de la prevalença de les solucions obtingudes a partir de l'acord de les parts en conflicte, ha aconsellat d'introduir-la i regular-la també al nostre país. Cal dir, però, que amb anterioritat a la Llei de mediació, i en alguns casos des de fa molts anys, la legislació andorrana ja s'ha anat obrint a poc a poc i de forma parcial o sectorial a la realitat de la mediació i a les noves demandes de la societat en aquesta matèria. Així, el Decret dels veguers del 9 de març de 1974 sobre el procediment laboral ja va preveure el tràmit de la conciliació en la fase inicial d'al·legacions, i, després de la Constitució, la legislació andorrana ha anat introduint la mediació de forma puntual, tal com es desprèn de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals; la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals; la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra; la Llei 13/2013, del 13 de juny, de competència efectiva i protecció del consumidor; la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica. Convé destacar, d'altra banda, que el 13 d'abril de 1994 es va crear el Servei de Mediació Familiar, el qual ha esdevingut el Servei d'Atenció i Mediació prop de l'Administració de Justícia des de finals de l'any 2014, i que fins avui ha suposat una experiència d'èxit en l'àmbit de la mediació familiar.

Tanmateix, tenint en compte que la mediació, davant una situació de conflicte, permet elaborar solucions beneficioses i viables mitjançant el diàleg, atès que afavoreix la comunicació entre les parts en conflicte, i suposa moltes vegades una millora de les seves relacions futures, era necessari aprofundir en la regulació de la mediació mitjançant la Llei completa i general que es promou a hores d'ara. En efecte, la voluntat d'evitar la judicialització de determinades controvèrsies no només té com a finalitat agilitzar el treball dels tribunals de justícia, sinó que, fonamentalment, fa possible d'obtenir solucions responsables, autogestionades i eficaces als conflictes, que assegurin el compliment posterior dels acords i que preservin la relació futura entre les parts. Però, a més, es vol anar més enllà i aplicar la mediació com a via per resoldre els litigis que tenen lloc no únicament fora de l'àmbit judicial, sinó també en el marc d'un procés judicial, mitjançant la derivació que faci el tribunal. En aquest cas no s'esdevé un procés de mediació alternatiu a la via judicial, sinó que es configura un procés de mediació que n'és complementari i que permet col·laborar en l'objectiu de prestar una tutela judicial efectiva òptima.

Aquesta Llei consta de seixanta-cinc articles, que s'estructuren en nou capítols, una disposició derogatòria i sis disposicions finals. El capítol primer incideix en les disposicions d'abast general, i, en concret, defineix el concepte i la finalitat de la mediació; l'àmbit d'aplicació de la Llei; les modalitats de la mediació; la figura dels mediadors, comediadors i experts; els requisits per exercir la mediació, incidint d'una forma especial en el requisit de la formació continuada; les parts en la mediació; les entitats de mediació, i els efectes de la mediació sobre el termini de prescripció.

El capítol segon regula els principis de la mediació i, en particular, els principis de voluntarietat i de bona fe; els principis d'independència, imparcialitat i neutralitat, amb les causes d'abstenció i recusació que se'n deriven; el principi de confidencialitat i el deure de secret professional, que es detalla d'una forma especial atesa la importància que té en l'àmbit de la mediació; el principi d'igualtat de les parts, i el caràcter personalíssim de les actuacions de la mediació.

El capítol tercer fa referència al règim estatutari del mediador. Des d'aquesta perspectiva, estableix les normes relatives a l'actuació del mediador, que ha d'afavorir una comunicació adequada entre les parts, i relaciona els deures del mediador, amb una atenció especial al deure d'assegurança; el principi segons el qual la persona mediadora respon pels danys i perjudicis que pugui ocasionar, sense perjudici de la responsabilitat disciplinària corresponent; el cost de la mediació i la provisió de fons i els honoraris que en dimanen pels serveis que presta la persona mediadora; el benefici de gratuïtat en el cas de la mediació judicial, i el codi deontològic professional de la mediació.

El capítol quart s'encarrega de la mediació convencional i la configura com un procés flexible i senzill que permet que els subjectes implicats puguin determinar-ne les fases fonamentals. En aquest sentit, les disposicions legals estableixen els requisits imprescindibles per donar validesa a l'acord que les parts puguin assolir, partint de la premissa que l'acord en si no esdevé obligatori, pel simple fet que l'experiència ha demostrat àmpliament que la mediació en alguns casos pot perseguir senzillament una millora de les relacions de les parts. En qualsevol cas, el procés de mediació convencional s'estructura amb la sol·licitud inicial, la sessió informativa que pot convertir-se en constitutiva, i l'acord final del procés o la finalització sense acord. A més, el capítol que ens ocupa també regula altres particularitats de la mediació convencional, com ara els supòsits en què concorre, la durada d'aquesta mediació, i la possibilitat que es faci per mitjans electrònics.

El capítol cinquè fa referència al règim jurídic de la mediació judicial, que té lloc en el marc d'un procés judicial instat prèviament i que permet al tribunal, seguint el seu criteri d'idoneïtat, de convidar les parts a intentar un procés de mediació, i fins i tot d'obligar-les a assistir a una primera sessió informativa. En concret, es regula l'inici de la mediació judicial i la decisió judicial que fa possible aquest inici; l'àmbit i la durada d'aquesta mediació; els requisits que els mediadors judicials han d'acomplir; la sessió informativa, i la finalització de la mediació judicial, amb acord o sense.

El capítol sisè incideix en la formació del títol executiu i, en concret, en les dos vies mitjançant les quals es pot aconseguir: d'una banda, l'homologació judicial que les parts poden sol·licitar de l'acord de mediació, tant si ha estat convencional com si ha estat judicial, i, d'altra banda, l'elevació a escriptura pública davant de notari de l'acord de mediació.

El capítol setè crea i regula l'objecte, la finalitat, el règim jurídic, l'àmbit territorial, l'adscripció, els responsables, l'estructura, les funcions registrals i els actes inscripcionals del Registre de Mediadors. Aquest registre públic depèn del ministeri competent en matèria de justícia i ha d'inscriure totes les persones mediadores que compleixen els requisits fixats en aquesta Llei, les quals al seu torn poden exercir la mediació només si hi consten inscrites.

D'altra banda, el capítol vuitè crea i regula les vicissituds relatives a la Comissió de Mediació que, juntament amb el Registre de Mediadors, han de fer possible que la mediació es desenvolupi de manera professional i garantista per a les parts, i amb respecte de les previsions d'aquesta Llei. En particular, s'estableixen les normes sobre les funcions, la composició, el nomenament i els càrrecs de la Comissió de Mediació, sense perjudici del desplegament reglamentari oportú.

Finalment, el capítol novè estableix el règim de responsabilitat dels mediadors, amb la finalitat de garantir l'exercici adequat de la mediació. De fet, se subjecta els mediadors a responsabilitat disciplinària i es defineix l'òrgan competent per deduir aquesta responsabilitat, així com la seva composició. També s'enumeren els drets de la persona mediadora que és objecte d'un procediment disciplinari, i es regula aquest procediment i les mesures cautelars que es poden adoptar, sempre des de la perspectiva del respecte dels principis generals del dret sancionador administratiu. A continuació s'enumeren les infraccions que poden cometre els mediadors en l'exercici de les seves funcions, que poden ser molt greus, greus i lleus, com també les sancions corresponents. Igualment es fixa el règim de la prescripció de les infraccions i les sancions

esmentades, la graduació d'aquestes sancions, l'extinció de la responsabilitat i el procediment d'anotació i comunicació de les sancions, i també com s'esdevé la rehabilitació.

La Llei clou amb una disposició derogatòria de diferents disposicions de la Llei del voluntariat d'Andorra que es contradiuen amb aquesta Llei, i sis disposicions finals. Les disposicions finals primera i segona modifiquen puntualment la Llei del voluntariat d'Andorra i la Llei per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra per adequar-les a aquesta Llei. La disposició final tercera estableix la necessitat de redactar, proposar i/o aprovar les normes deontològiques de la mediació, els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, i les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial, que siguin conformes amb el nou marc legal. I les tres darreres disposicions finals preveuen el desplegament reglamentari d'aquesta Llei, encomanen la publicació dels textos consolidats corresponents, i determinen la data de l'entrada en vigor.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. Concepte i finalitat de la mediació

1. Als efectes d'aquesta Llei, la mediació es defineix com qualsevol procés estructurat, sigui quin sigui el nom o la denominació d'aquest procés, en què dos o més parts en un conflicte intenten voluntàriament assolir per si mateixes un acord sobre la resolució d'aquest conflicte, amb l'ajuda d'un o de diversos mediadors. Aquest procés pot ser iniciat per les parts, o suggerit o instat per un òrgan jurisdiccional.

2. La mediació, com a mètode de gestió de conflictes, pretén evitar l'inici de processos judicials de caràcter contenciosos, posar fi als processos que ja s'hagin iniciat, o reduir l'abast d'aquests processos.

Article 2. Àmbit d'aplicació de la Llei

Aquesta Llei és aplicable a qualsevol matèria, llevat que afecti drets i obligacions que no estiguin a la disposició de les parts d'acord amb la normativa aplicable.

Article 3. Modalitats de la mediació

1. La mediació pot ser, en funció de l'organisme que la promou:

- a) Pública o privada.
- b) Convencional o judicial.

2. La mediació pot ser, en funció de l'acord que s'assoleixi, total o parcial.

Article 4. Mediadors, comediadors i experts

1. Es considera una persona mediadora qualsevol persona a la qual se sol·licita de portar a terme una mediació de forma eficaç, imparcial i competent, independentment de la seva denominació o professió, o del fet que hagi estat designada o se li hagi sol·licitat de fer-ho, amb la finalitat de facilitar el diàleg entre les parts i de promoure l'entesa.

2. La persona mediadora pot comptar amb la participació de comediadors, especialment en les mediacions entre més de dos parts, i amb la col·laboració d'experts, segons l'especialitat de què es tracti.

3. Els comediadors i els experts han de comptar, si escau, amb l'autorització d'exercici d'una professió titulada emesa pel ministeri competent en matèria de justícia, han d'estar inscrits al col·legi professional corresponent com a membres exercents, i també han d'ajustar la seva intervenció als principis de la mediació.

Article 5. Requisits per exercir la mediació

1. Les persones físiques que volen exercir la mediació han d'acreditar, en tot cas, els requisits següents:

a) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics. En el cas de nacionals no andorrans, aquesta possessió s'entén referida als seus estats d'origen.

b) Tenir la nacionalitat andorrana, ser titular d'una autorització d'immigració de residència i treball o d'una autorització d'immigració de treball fronterer que autoritza a desenvolupar una activitat al Principat d'Andorra, o complir els requisits per exercir una activitat professional titulada per a treballs de curta durada d'acord amb la normativa aplicable.

c) Estar en possessió d'un títol d'ensenyament superior oficial andorrà o reconegut al Principat d'Andorra en l'àmbit de la mediació, o estar en possessió d'un títol d'ensenyament superior oficial andorrà o reconegut al Principat d'Andorra en qualsevol altra disciplina si s'ha superat una formació d'extensió universitària específica en l'àmbit de la mediació d'almenys cent cinquanta hores de durada.

d) No estar condemnades per delictes dolosos, o imprudents vinculats amb l'exercici de la funció pública o jurisdiccional, o amb l'exercici de la mediació, mentre no s'hagi produït la cancel·lació dels antecedents penals, ni al Principat d'Andorra ni a l'estranger.

e) No estar incapacitades per a l'exercici de la mediació, ni trobar-se compreses en cap causa d'incompatibilitat o de prohibició de l'exercici de la mediació.

2. Les persones jurídiques que es dediquen a la mediació, tant si es tracta de societats professionals com de qualsevol altra modalitat establerta en la normativa aplicable, han de designar com a mínim una persona física d'entre els seus socis que reuneixi els requisits establerts a l'apartat 1 anterior.

3. En qualsevol supòsit, els mediadors han d'estar inscrits en el Registre de Mediadors.

Article 6. Formació continuada

1. Els mediadors han de seguir una formació continuada d'una durada mínima de quinze hores anyals o de trenta hores en un període de dos anys.

2. El ministeri competent en matèria de justícia, a proposta de la Comissió de Mediació, determina el contingut i la durada de la formació continuada, així com la validació eventual d'aquesta formació.

3. Les despeses de la formació continuada són a càrrec de la persona mediadora.

Article 7. Parts en la mediació

1. Poden intervenir en el procés de mediació i instar-lo les persones que tenen capacitat per disposar de l'objecte de la mediació i hi tenen un interès legítim.

2. Els menors d'edat poden intervenir en el procés de mediació si tenen prou coneixement i hi resulten concernits, i també poden instar-lo d'acord amb la normativa aplicable.

Article 8. Entitats de mediació

Tenen la consideració d'entitats de mediació les organitzacions públiques o privades, i les corporacions de dret públic, inscrites o autoritzades degudament al Principat d'Andorra, que tinguin entre les seves finalitats la mediació.

Article 9. Efectes de la mediació sobre el termini de prescripció

1. La sol·licitud d'inici de la mediació, d'acord amb el que preveu l'article 23, suspèn el termini de prescripció de les accions corresponents des del dia de la recepció fefaent d'aquesta sol·licitud per la persona mediadora o l'entitat de mediació.

2. Si en el termini de vint dies hàbils a comptar de la recepció de la sol·licitud d'inici de la mediació no se signa l'acta de la sessió constitutiva que preveu l'article 25, el còmput del termini de prescripció es repren automàticament.

3. La suspensió del termini de prescripció es perllonga fins al dia en què se signa l'acord final, o quan es produeix l'acabament de la mediació per alguna de les causes previstes en aquesta Llei.

Capítol segon. Principis de la mediació

Article 10. Principis de voluntarietat i de bona fe

1. La mediació es basa en el principi de voluntarietat, segons el qual les parts són lliures d'acollir-s'hi o no, i també de desistir-ne en qualsevol moment. Ningú està obligat a mantenir-se en el procés de mediació ni a concloure'l mitjançant un acord.
2. La persona mediadora, i també les parts, assisteixen al procés de mediació de forma voluntària. La persona mediadora pot renunciar a desenvolupar la mediació, amb l'obligació de lliurar una acta a les parts en què consti la renúncia. Les parts també poden optar per cercar en qualsevol moment un nou mediador i seguir el procés de mediació amb aquest nou mediador.
3. Quan existeixi un pacte per escrit que expressi el compromís de sotmetre a mediació les controvèrsies sorgides o que puguin sorgir, s'ha d'intentar el procés pactat de bona fe, abans de cercar l'empara jurisdiccional o qualsevol altra solució extrajudicial. Aquesta clàusula és efectiva fins i tot quan la controvèrsia faci referència a la validesa o l'existència del contracte en què consti la clàusula esmentada.
4. En tot moment durant el procés de mediació, les parts i la persona mediadora han d'actuar d'acord amb les exigències de la bona fe.

Article 11. Principis d'independència, imparcialitat i neutralitat

1. La persona mediadora exerceix la seva funció amb independència, imparcialitat i neutralitat, garantint la igualtat entre les parts. En conseqüència, no pot adoptar actituds que manifestin un interès personal en el procés de mediació o en l'assumpte que és matèria del conflicte.
2. La persona mediadora és independent de les parts i de terceres persones alienes al conflicte. Per tant, no pot acceptar cap influència externa orientada a la resolució del conflicte.
3. La persona mediadora ha d'evitar qualsevol conducta discriminatòria o de preferència cap a una de les parts, sigui quin sigui el motiu. En cas que la igualtat i la llibertat de decidir de les parts no estigui garantida, especialment com a conseqüència de situacions de violència, ha d'interrompre el procés de mediació.
4. Les actuacions en el procés de mediació es desenvolupen de manera que permetin a les parts en conflicte assolir per si mateixes un acord de mediació. La persona mediadora no pot imposar cap solució ni cap mesura concreta, atès que ha

d'acompanyar les parts amb imparcialitat i neutralitat.

Article 12. Principi de confidencialitat i secret professional

1. Totes les persones que intervenen en el procés de mediació tenen l'obligació de no revelar els fets, documents o situacions que coneguin com a conseqüència d'aquest procés. Aquesta obligació afecta tant les parts com els mediadors o els experts que hi puguin intervenir.
2. Si un cop iniciat el procés de mediació qualsevol de les parts manifesta la seva voluntat de desistir-ne, els fets, els documents o les situacions coneguts com a conseqüència d'aquest procés, i en concret les ofertes de negociació de les parts o els acords que hagin estat revocats posteriorment, no poden tenir efectes en qualsevol procés ulterior.
3. Les parts d'un procés de mediació no poden sol·licitar la declaració o l'interrogatori com a perit o testimoni, en el marc d'un procés judicial, de la persona mediadora o dels experts que hi hagin intervingut, llevat que:
  - a) Les parts, de comú acord, i de forma expressa i per escrit, dispensin la persona mediadora o els experts del deure de confidencialitat, i aquesta persona mediadora o aquests experts ho acceptin.
  - b) Els tribunals penals ho decideixin mitjançant una resolució motivada, d'acord amb la normativa aplicable.
4. Les actes que s'elaboren durant el procés de mediació tenen caràcter confidencial. No obstant això, no està subjecta al deure de confidencialitat la informació obtinguda durant el procés de mediació que:
  - a) No estigui personalitzada i s'utilitzi per a finalitats de formació o recerca.
  - b) Comporti una amenaça per a la vida o la integritat física o psíquica d'una persona.
  - c) Calgui revelar per raons imperioses d'ordre públic o per motius lligats a la protecció de l'interès superior dels infants i joves menors d'edat.
  - d) S'hagi obtingut en el marc d'un procés de diàleg públic com a forma d'intervenció mediadora oberta a la participació ciutadana.
5. La infracció dels deures de confidencialitat i de secret professional genera responsabilitat en els termes que estableixen aquesta Llei i la normativa aplicable restant.

Article 13. Principi d'igualtat de les parts

En el procés de mediació s'ha de garantir que les parts intervinguin amb igualtat d'oportunitats plena, i que es mantingui l'equilibri entre les seves posicions

i el respecte dels punts de vista que expressen, sense que la persona mediadora pugui actuar en perjudici o interès de qualsevol de les parts.

Article 14. Caràcter personalíssim

1. En el procés de mediació, les parts han d'assistir personalment a les sessions i no es poden fer valer de representants o intermediaris. No obstant això, si alguna de les parts és una entitat pública o privada, pot assistir al procés mitjançant un o diversos representants acreditats degudament.

2. En situacions excepcionals que facin impossible la presència simultània de les parts, es poden utilitzar mitjans tècnics que facilitin la comunicació a distància i garanteixin els principis de la mediació.

3. En els processos de mediació en què concorrin una pluralitat de persones, les parts poden designar portaveus que representin els interessos de cada col·lectiu implicat.

Capítol tercer. Règim estatutari del mediador

Article 15. Actuació del mediador

La persona mediadora exerceix la mediació afavorint una comunicació adequada entre les parts i, per tant:

- a) Facilita el diàleg i promou la comprensió entre les parts.
- b) Assisteix les parts a l'efecte d'establir un procés que ajudi a cercar solucions al conflicte.
- c) Vetlla perquè les parts prenguin les seves pròpies decisions i tinguin la informació i l'assessorament suficients per assolir acords d'una manera lliure i conscient.

Article 16. Deures del mediador

1. La persona mediadora, durant el procés de mediació, ha de complir els deures següents:

- a) Exercir la seva funció amb independència, imparcialitat, neutralitat, professionalitat, bona fe, lleialtat i respecte envers les parts, d'acord amb aquesta Llei, els reglaments que la desenvolupin i les normes deontològiques corresponents.
- b) Exercir la seva funció ajustant-se als terminis fixats.
- c) Donar per acabada la mediació si concorre qualsevol causa prèvia o sobrevinguda que faci incompatible la continuació del procés amb les disposicions d'aquesta Llei, i també si aprecia la manca de col·laboració de les parts o si el procés esdevé inútil per a la finalitat perseguida, ateses les qüestions que se sotmeten a la mediació.
- d) Informar les parts de qualsevol circumstància que pugui afectar la seva independència, imparcialitat i neutralitat, o que pugui generar un conflicte

d'interessos, d'acord amb el que estableix aquesta Llei. Aquest deure es manté durant tot el procés de mediació.

Article 17. Abstenció i recusació

1. La persona mediadora s'ha d'abstenir d'exercir les funcions que té encomanades i, si no ho fa, pot ser recusada, en els supòsits següents:

a) Tenir una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, amb qualsevol de les parts del procés de mediació, els seus advocats o els seus procuradors.

b) Ser qualsevol de les parts del procés de mediació una societat mercantil en què el mediador, el seu cònjuge, la persona amb qui mantingui una situació de convivència anàloga o un parent en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, tingui una participació superior al 20% del capital social, tingui la condició d'administrador únic, conjunt, mancomunat o solidari, o participi en l'òrgan d'administració i en disposi de més del 20% dels drets de vot.

c) Tenir un interès directe o indirecte en el procés de mediació o en un altre procés semblant.

d) Tenir una amistat íntima o una enemistat manifesta amb qualsevol de les parts del procés de mediació, els seus advocats o els seus procuradors.

2. En cas que la persona mediadora es trobi immersa en altres supòsits diferents dels que assenyala l'apartat 1 anterior i en què la seva imparcialitat es pugui veure compromesa, ha de comunicar aquesta circumstància a les parts i, si escau, a l'òrgan jurisdiccional competent. Un cop la persona mediadora ho ha comunicat, només pot continuar exercint les seves funcions si les parts i, si escau, l'òrgan jurisdiccional competent, hi consenten o ho accepten expressament.

3. En cas que la persona mediadora no procedeixi segons preveuen els apartats 1 i 2 anteriors, qualsevol de les parts pot recusar-la davant de la persona o l'òrgan que l'ha designat.

Article 18. Responsabilitat del mediador i assegurança

1. L'acceptació de la mediació obliga la persona mediadora a complir fidelment l'encàrrec que se li fa. En cas contrari incorre en responsabilitat pels danys i perjudicis que pugui ocasionar, sense perjudici de la responsabilitat disciplinària corresponent.

2. La persona mediadora que exerceixi aquesta funció ha de subscriure una assegurança que doni cobertura a la responsabilitat civil derivada de la

seva actuació en els processos de mediació en què pugui intervenir.

Article 19. Cost de la mediació i honoraris

1. El cost de la mediació, tant si conclou com si no conclou amb un acord, es divideix a parts iguals entre les parts, si no hi ha pacte en contra.

2. Les persones mediadores poden exigir a les parts la provisió de fons que estimin necessària per fer front al cost de la mediació.

3. Si alguna de les parts no satisfà la provisió de fons sol·licitada en el termini assenyalat, la persona mediadora pot donar per conclusa la mediació. No obstant això, abans de fer-ho ha de comunicar-ho a les altres parts a l'efecte que puguin suplir, en el termini que s'assenyali, la part que no ha satisfet la provisió de fons.

4. Els serveis del mediador són remunerats sota la forma d'honoraris. En el supòsit d'una mediació convencional o d'una mediació judicial en què les parts designin la persona mediadora, els honoraris es poden convenir lliurement amb les parts i, si no hi ha pacte, es fixen de conformitat amb les normes orientadores establertes per la Comissió de Mediació. En el supòsit d'una mediació judicial en què el Tribunal designi la persona mediadora, els honoraris es fixen d'acord amb els barems que aprovi reglamentàriament el Govern, a proposta no vinculant de la Comissió de Mediació.

5. Les persones mediadores han d'informar les parts, a l'inici de la mediació, dels honoraris previsibles que es meritiran durant el procés de mediació.

Article 20. Benefici de gratuïtat

1. La part que en el marc d'un procés judicial hagi obtingut el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes queda eximida de pagar la part de la provisió de fons i dels honoraris de la persona mediadora que li correspondria satisfer en cas que tingui lloc una mediació judicial.

2. En el supòsit esmentat a l'apartat anterior, els honoraris de la persona mediadora són satisfets pel Govern d'acord amb els barems a què fa referència l'apartat 4 de l'article 19.

Article 21. Qualitat i autoregulació de la mediació

El Govern, amb l'informe previ de la Comissió de Mediació, ha d'aprovar i fer públic el codi deontològic professional de la mediació.

Capítol quart. Mediació convencional

Article 22. Supòsits de la mediació convencional

La mediació convencional es pot dur a terme:

a) Quan es produeixen situacions de desacord, conflicte o controvèrsia entre les parts, abans d'instar un procés judicial.

b) Quan el procés judicial ja s'ha instat o s'està tramitant, en la primera instància, en fase de recurs o en període d'execució, en els termes que determini la normativa processal aplicable.

Article 23. Inici de la mediació convencional

1. El procés de mediació convencional pot iniciar-se:

a) De comú acord entre les parts implicades en el conflicte, per iniciativa pròpia o a proposta d'una persona o entitat aliena a les parts.

b) A proposta d'una de les parts, en compliment d'un pacte previ entre les parts de submissió a la mediació o si les altres parts ho accepten.

2. La sol·licitud d'inici de la mediació convencional es formula davant la persona mediadora o l'entitat de mediació proposada per una de les parts a les altres parts, o ja designada amb anterioritat.

3. Quan s'iniciï de manera voluntària una mediació sobre una controvèrsia que és objecte d'un procés judicial que s'està tramitant, les parts, de comú acord, poden sol·licitar de forma expressa la suspensió de la tramitació del procés judicial d'acord amb la normativa processal aplicable.

Article 24. Sessió informativa

1. La persona mediadora o l'entitat de mediació, un cop reben la sol·licitud d'inici de la mediació convencional, convoquen les parts perquè assisteixin a la sessió informativa.

2. En cas que qualsevol de les parts no assisteixi de forma injustificada a la sessió informativa, s'entén que desisteix de la mediació sol·licitada. Aquesta circumstància no impedeix que en un futur les parts puguin tornar a sol·licitar l'inici d'un nou procés de mediació.

3. En la sessió informativa, la persona mediadora explica a les parts les característiques de la mediació, els principis que inspiren el procés, i l'organització, els avantatges i el cost d'aquest procés. En funció d'aquesta explicació i del cas concret de què es tracti, les parts decideixen si opten o no per prosseguir el procés de mediació convencional. La persona mediadora també les informa que, un cop iniciada la mediació, les parts poden donar-la per acabada en qualsevol moment.

Article 25. Sessió constitutiva

1. El procés de mediació convencional comença quan les parts l'han acceptat voluntàriament i n'han assumit les obligacions que hi són inherents. Així, en virtut de la sessió constitutiva, les parts expressen la

seva voluntat de desenvolupar la mediació, i deixen constància dels aspectes següents:

- a) La identificació de les parts.
- b) La designació de la persona mediadora o de l'entitat de mediació, o l'acceptació de la persona mediadora o l'entitat de mediació designada per una de les parts, sempre que estiguin inscrites degudament al Registre de Mediadors.
- c) L'objecte de la controvèrsia que se sotmet a la mediació.
- d) El cost de la mediació o les bases per determinar-lo, amb la indicació separada dels honoraris de la persona mediadora i de les altres despeses eventuais.
- e) La declaració de les parts segons la qual accepten voluntàriament la mediació i assumeixen les obligacions que se'n deriven.
- f) L'acceptació de la confidencialitat del procés.
- g) El lloc de celebració i la llengua emprada en el procés.

2. Durant la sessió constitutiva la persona mediadora pot proposar un programa d'actuacions i un nombre màxim de sessions per portar a terme la mediació, sense perjudici que aquests punts puguin variar o ser modificats posteriorment.

3. La persona mediadora ha d'informar les parts sobre la conveniència de rebre un assessorament jurídic o de qualsevol altre tipus en funció de l'objecte de la controvèrsia, durant el procés de mediació. Si escau, també les ha d'informar de la conveniència de designar un advocat que redacti el conveni o els documents oportuns sobre la base del resultat dels acords assolits.

4. A l'inici de la sessió constitutiva, es pren l'acord en què consten els aspectes descrits als apartats anteriors, mitjançant una acta que signen tant les parts com la persona mediadora.

Article 26. Durada de la mediació convencional

La durada de la mediació convencional depèn de la naturalesa i la complexitat de la controvèrsia. No obstant això, la persona mediadora ha de procurar que aquesta durada sigui la més breu possible i, en qualsevol cas, les actuacions s'han de portar a terme en un període màxim de sis mesos, prorrogables sis mesos més amb l'acord de les parts.

Article 27. Desenvolupament de les actuacions de la mediació convencional

1. La persona mediadora convoca les parts per a cada sessió amb l'anticipació necessària, dirigeix les sessions i facilita l'exposició de les posicions de les parts i la seva comunicació de forma igualitària i equilibrada.

2. Les comunicacions entre la persona mediadora i les parts es poden fer de forma conjunta o separadament.

3. La persona mediadora comunica a totes les parts les sessions que hagi celebrat de forma separada amb només alguna d'aquestes parts, sense perjudici de la confidencialitat dels assumptes tractats. La persona mediadora no pot comunicar ni distribuir la informació o la documentació que una de les parts li hagi fet saber o li hagi lliurat, llevat que en tingui l'autorització expressa.

Article 28. Actuacions desenvolupades per mitjans electrònics

Les parts poden acordar que totes o alguna de les actuacions de la mediació convencional, inclosa la sessió constitutiva, es duguin a terme per mitjans electrònics, per videoconferència o per qualsevol altre mitjà analògic de transmissió de la veu o la imatge, sempre que quedi garantida la identitat de les persones que hi intervenen i el respecte dels principis de la mediació que estableix aquesta Llei.

Article 29. Finalització de la mediació convencional

1. El procés de mediació convencional pot concloure:

a) Mitjançant un acord que pot ser total o parcial en funció de les matèries tractades en el procés de mediació.

b) Sense acord, en els casos següents:

i) Si totes o alguna de les parts exerceixen el seu dret de donar per acabades les actuacions, i ho comuniquen a la persona mediadora.

ii) Si ha transcorregut el termini màxim acordat o prorrogat per a la durada del procés de mediació.

iii) Si la persona mediadora aprecia de forma justificada que les posicions de les parts són irreconciliables.

iv) Si s'esdevé una altra causa que determini la conclusió del procés de mediació.

2. Un cop ha finalitzat el procés de mediació convencional, es retornen a les parts els documents que hagin aportat.

3. La renúncia expressa de la persona mediadora de continuar el procés de mediació convencional o la revocació per les parts de la designació de la persona mediadora només produeix l'acabament del procés si no es nomena una nova persona mediadora.

Article 30. Acord final de la mediació convencional

1. L'acord final és el document que determina la conclusió del procés de mediació convencional.

2. Si s'ha assolit un acord, a l'acta en què es documenta l'acord final hi han de constar de manera

clara i concisa els acords assolits. Si no s'ha assolit cap acord, l'acta només fa constar aquest fet i la causa d'aquest fet.

3. L'acta en què es documenta l'acord final ha de ser signada per totes les parts, a les quals se'n lliura un exemplar original.

Article 31. Acords de mediació

1. En les actes que documenten els acords assolits durant el procés de mediació convencional hi ha de constar la identitat i el domicili de les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que hi intervenen; el lloc i la data en què s'ha signat l'acord; les obligacions que ha assumit cada part; els mediadors que han intervingut i, si escau, l'entitat de mediació prop de la qual s'ha desenvolupat el procés, i el caràcter vinculant de l'acord i la possibilitat d'elevat a públic el document en què es conté, només a instància de qualsevol de les parts.

2. Els acords han de donar prioritat a l'interès superior dels menors d'edat i de les persones absents, incapacitades o necessitades de protecció.

3. Els advocats de les parts poden donar forma a l'acord assolit mitjançant el procés de mediació, transformant-lo en un conveni regulador, si és en l'àmbit del procediment de família, o en un contracte o protocol que pot ser elevat a escriptura pública davant de notari o que pot ser homologat judicialment.

4. La persona mediadora informa les parts del caràcter vinculant de l'acord assolit i que poden demanar-ne l'elevació a escriptura pública o l'homologació judicial amb la finalitat que l'acord esdevingui un títol executiu.

5. Contra el que es convé en l'acord de mediació només es pot exercir l'acció de nul·litat per les causes que invaliden els contractes.

Capítol cinquè. Mediació judicial

Article 32. Normes aplicables a la mediació judicial

El procés de mediació judicial es regeix per les normes d'aquest capítol i, subsidiàriament, per les normes relatives a la mediació convencional en el que siguin aplicables.

Article 33. Inici de la mediació judicial

1. El Tribunal pot, en el moment de rebre la demanda o en qualsevol altre moment del procés judicial, instar les parts d'aquest procés a trobar-se amb la persona mediadora amb la finalitat de cercar una solució amigable al litigi.

2. Si així ho acorden les parts, el Tribunal decideix l'inici del procés de mediació judicial i designa una persona mediadora amb la finalitat d'escoltar les

parts i confrontar els seus punts de vista perquè puguin trobar una solució al conflicte que les oposa, d'acord amb el que estableix l'article 36.

3. Llevat que les parts manifestin quina persona mediadora volen designar, el Tribunal designa aquesta persona seguint un torn rotatori i equitatiu, tret que l'objecte del litigi requereixi una especialització concreta.

Article 34. Àmbit i durada de la mediació judicial

1. La mediació judicial pot abastar la totalitat o una part del litigi. En tot cas i mentre duri el procés de mediació, el Tribunal segueix sent coneixedor del procés judicial i pot prendre les decisions que siguin oportunes d'acord amb la normativa processal aplicable. D'altra banda, el Tribunal vetlla pel desenvolupament adequat de la mediació judicial.

2. La durada del procés de mediació judicial la determina el Tribunal de forma motivada, d'acord amb la naturalesa i la complexitat de la controvèrsia.

Article 35. Requisits del mediador judicial

La mediació judicial només la poden dur a terme les persones físiques que compleixin els requisits que estableix l'article 5.

Article 36. Decisió d'inici de la mediació judicial

1. El Tribunal decideix l'inici del procés de mediació judicial mitjançant un aute, contra el qual no es pot interposar cap recurs.

2. L'aute ha de fer referència a l'acord de les parts d'iniciar la mediació judicial, ha de designar la persona mediadora, i ha d'establir la durada del procés de mediació. També ha de fixar l'import de la provisió de fons dels honoraris de la persona mediadora, qui se n'ha de fer càrrec i el termini per fer-ho. En cas que no es faci efectiva la provisió de fons, s'entén que s'ha posat fi al procés de mediació judicial i la tramitació del procés judicial es reprèn, sense perjudici del que estableix l'apartat 3 de l'article 19.

3. La persona mediadora disposa d'un termini màxim de cinc dies hàbils des del dia en què li ha estat notificada la decisió d'inici de la mediació judicial per ratificar la seva designació davant el Tribunal. En aquest cas i sempre que s'hagi fet efectiva la provisió de fons, la persona mediadora disposa d'un termini de tretze dies hàbils per convocar les parts a la sessió informativa.

Article 37. Sessió informativa

1. Durant la sessió informativa, la persona mediadora informa les parts de l'objecte i el desenvolupament del procés de mediació i, llevat que s'hi oposin, intenta la resolució amigable del litigi. Per excepció al principi de confidencialitat, la persona mediadora

ha d'informar el Tribunal de la part o les parts que no han assistit a la sessió informativa.

2. En cas que no s'assoleixi un acord pel que fa a l'inici de la mediació, la persona mediadora aixeca una acta en què fa constar que la mediació s'ha intentat de forma infructuosa.

Article 38. Finalització de la mediació judicial

1. Dins els cinc dies hàbils següents al dia en què finalitza el procés de mediació judicial, la persona mediadora ha d'informar el Tribunal si les parts han assolit o no un acord i, en cas afirmatiu, si l'acord és total o parcial:

a) Si les parts no han assolit un acord o han assolit un acord parcial, el Tribunal decideix la continuació de la tramitació del procés judicial.

b) Si les parts han assolit un acord total, poden renunciar, desistir, aplanar-se o atorgar una transacció en el marc del procés judicial, d'acord amb el que estableixi la normativa processal aplicable.

2. En qualsevol moment durant el procés de mediació judicial, el Tribunal hi pot posar fi, d'ofici o a instància de qualsevol de les parts o de la persona mediadora, si es constata que aquesta persona no està exercint les seves funcions d'acord amb els principis i les obligacions que estableix aquesta Llei. En aquest cas, el Tribunal dicta un aute que es notifica a les parts i a la persona mediadora.

3. A la fi del procés de mediació judicial, el Tribunal quantifica els honoraris de la persona mediadora d'acord amb l'apartat 4 de l'article 19, i requereix a les parts que paguin aquests honoraris, amb la deducció de la provisió de fons abonada, en el termini màxim de cinc dies hàbils. En cas d'impagament, el procediment per a la reclamació dels honoraris se substancia d'acord amb les normes sobre l'execució de les costes processals que preveu la normativa processal aplicable.

Capítol sisè. Formació del títol executiu

Article 39. Homologació judicial

1. Les parts poden demanar l'homologació judicial de l'acord de mediació, tant si s'ha assolit en virtut d'una mediació convencional com si s'ha assolit en virtut d'una mediació judicial, mitjançant una sol·licitud en què s'ha d'adjuntar l'acta en què es documenta l'acord i els altres documents que siguin necessaris a l'efecte d'obtenir l'homologació judicial.

2. En el cas d'una mediació convencional, la sol·licitud s'ha de presentar al Tribunal de la jurisdicció civil competent al qual correspongui per torn; en el cas d'una mediació judicial, la sol·licitud

s'ha de presentar al Tribunal que coneix el procés judicial del qual dimana la mediació.

3. El Tribunal, un cop examinada la sol·licitud i dins el termini de tretze dies hàbils, dicta un aute en què decideix si homologa o no l'acord de mediació. Contra l'aute en què el Tribunal decideix no homologar la transacció es pot interposar recurs d'apel·lació.

Article 40. Elevació a escriptura pública

1. Les parts poden elevar a escriptura pública l'acord de mediació davant de notari. A aquest efecte, el notari valida el compliment dels requisits que estableix aquesta Llei i, al mateix temps, verifica que el contingut de l'acord no sigui contrari a dret.

2. Si l'acord de mediació s'ha d'executar a l'estranger, cal que a banda de ser elevat a escriptura pública compleixi, si escau, els requisits que estableixin els convenis internacionals aplicables i que formen part de l'ordenament jurídic andorrà.

Capítol setè. Registre de Mediadors

Article 41. Creació, objecte i finalitat

1. Es crea el Registre de Mediadors.

2. El Registre de Mediadors té per objecte inscriure els actes que es determinen en aquesta Llei i esdevenir l'instrument integrador de totes les dades i la informació que pertanyin a les persones mediadores que exerceixen la mediació al Principat d'Andorra.

3. El Registre de Mediadors té com a finalitat ser l'instrument per conèixer, controlar, ordenar i organitzar les persones que exerceixen la mediació, en qualsevol de les seves modalitats, i que hi són inscrites.

4. L'organització, la gestió, l'estructura i el funcionament del Registre de Mediadors, en el que no estigui previst per aquesta Llei, es determinen reglamentàriament.

Article 42. Règim jurídic

El Registre de Mediadors es regeix per aquesta Llei, els reglaments que la desenvolupen, el codi deontològic professional de la mediació i la normativa aplicable restant.

Article 43. Àmbit territorial, adscripció i responsables

1. El Registre de Mediadors és únic per a tot el territori del Principat d'Andorra.

2. El Registre de Mediadors s'adscriu al ministeri competent en matèria de justícia.

3. A proposta del ministre competent en matèria de justícia, el Govern nomena i destitueix el

responsable titular i el responsable suplent del Registre de Mediadors.

Article 44. Estructura

1. El Registre de Mediadors s'estructura en una única secció, anomenada secció única del Registre, en la qual s'inscriuen totes les persones mediadores.

2. El Registre de Mediadors consta d'un llibre principal i d'un arxiu annex que conté:

- a) La relació de les persones mediadores, la data d'incorporació de cadascuna d'elles i les altres vicissituds que tinguin lloc en relació amb aquestes persones, incloses la suspensió, i la inhabilitació i l'expulsió.
- b) Els documents presentats per sol·licitar la inscripció.
- c) Les resolucions judicials i administratives que corresponguin.
- d) Els altres documents i les altres dades que estableixi la normativa aplicable.

Article 45. Funcions registrals

1. El responsable del Registre de Mediadors verifica la legalitat del contingut dels actes que són objecte d'inscripció d'acord amb el que resulta dels documents en virtut dels quals se sol·licita la inscripció i dels assentaments registrals.

2. El responsable del Registre de Mediadors practica la inscripció corresponent en el termini màxim de dos mesos des de la recepció de la sol·licitud si no presenta cap defecte o mancança, des del moment en què s'hagi corregit el defecte o la mancança observats, o des de la data en què tingui coneixement fefaent del fet que genera l'acte inscriptible, i ho comunica a la persona que ha presentat la sol·licitud.

Article 46. Actes inscriptibles

Al llibre principal del Registre de Mediadors s'hi fan constar les inscripcions següents:

- a) L'alta de la persona medidora, amb la indicació del nom i els cognoms, el domicili, el telèfon, i l'adreça electrònica, el fax o qualsevol altre mitjà que pugui acreditar la recepció de les notificacions.
- b) La titulació i l'activitat professional de la persona medidora.
- c) L'acreditació de la formació continuada en mediació.
- d) El número d'inscripció de la persona medidora seguint l'ordre temporal d'inscripció.
- e) La data de la inscripció.
- f) La data de la baixa.

g) L'inici i l'arxivament dels procediments disciplinaris.

h) La suspensió cautelar de l'exercici de les funcions i les sancions imposades en els procediments disciplinaris.

i) Les altres inscripcions que estableixi la normativa aplicable.

Article 47. Relació de persones mediadores inscrites

1. El Registre de Mediadors ha d'inscriure les persones mediadores que compleixin els requisits fixats en aquesta Llei. La inscripció només es pot denegar quan la documentació que s'adjunta a la sol·licitud no s'ajusti a les disposicions d'aquesta Llei. Contra aquesta decisió es pot interposar recurs d'acord amb les normes del Codi de l'Administració i de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

2. Únicament les persones inscrites al Registre de Mediadors poden ser considerades com a persones mediadores.

3. L'estructura i el funcionament de la relació de persones mediadores registrades al Registre de Mediadors es determina reglamentàriament.

Article 48. Publicitat i identificació de les persones mediadores

1. El Registre de Mediadors és públic, tot i que l'accés pot restar condicionat a l'acreditació d'un interès legítim. Les peticions de consulta es presenten per escrit.

2. A l'efecte d'identificació, la persona medidora ha de fer constar, en l'exercici de la seva activitat professional, el seu número registral.

3. Amb caràcter previ a l'establiment de qualsevol relació de prestació de serveis amb una persona medidora, les persones que volen establir aquesta relació han d'assegurar-se que aquesta persona es troba inscrita en el Registre de Mediadors.

Capítol vuitè. Comissió de Mediació

Article 49. Creació i funcions

Es crea la Comissió de Mediació com a òrgan tècnic adscrit al ministeri competent en matèria de justícia, les funcions de la qual són:

- a) Emetre un informe, preceptiu i no vinculant, en relació amb:
  - i) La concurrència dels requisits que estableixen aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen per exercir la mediació i obtenir la inscripció al Registre de Mediadors.
  - ii) La concurrència dels requisits que estableixen aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen per

inscriure's a la relació de persones mediadores registrades al Registre de Mediadors.

iii) Els projectes de normes deontològiques de la mediació o dels barems relatius als honoraris de la mediació judicial, els quals són aprovats reglamentàriament pel Govern, o qualsevol iniciativa que tingui per objecte vetllar perquè els mediadors exerceixin les seves funcions d'acord amb els principis de la mediació que regula aquesta Llei.

iv) Les reclamacions o les queixes que es formulin contra una persona mediadora com a conseqüència de l'incompliment d'aquesta Llei i el codi deontològic professional de la mediació. Aquestes reclamacions s'han d'adreçar per escrit al ministre competent en matèria de justícia i han de ser signades i datades, i la Comissió de Mediació ha de proposar en el seu informe les possibles vies de solució del conflicte, l'arxiu de la reclamació o la queixa o la incoació de l'expedient disciplinari corresponent, segons el cas.

b) Aprovar les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial.

c) Promoure la cultura i el valor de la mediació, així com el desenvolupament i el foment de la mediació com a via de resolució dels conflictes.

d) Promoure i impulsar la formació continuada i la capacitat per a l'exercici de la mediació.

e) Promoure les relacions dels mediadors amb els col·legis professionals i amb els consells de col·legis professionals, amb el Govern, i especialment amb el ministeri competent en matèria de justícia, amb l'Administració de Justícia i amb la resta d'administracions públiques.

Article 50. Composició i nomenament

1. La Comissió de Mediació es compon dels sis membres titulars següents:

a) Dos representants del ministeri competent en matèria de justícia, designats pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit.

b) Un batlle o un magistrat de la jurisdicció civil, designat pel Consell Superior de la Justícia.

c) Un mediador inscrit en el Registre de Mediadors i que no exerceixi la professió d'advocat, designat pel ministre competent en matèria de justícia.

d) Un advocat col·legiat com a membre exercent al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra i especialitzat en mediació, designat per la Junta de Govern del Col·legi.

e) Un representant de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra especialitzat en

mediació, designat pel Comitè Executiu de la Cambra.

2. Per cadascun dels membres titulars assenyalats a l'apartat anterior, la persona encarregada de designar-los també ha de designar un membre suplent.

Article 51. Càrrecs

1. Els càrrecs de president i de secretari de la Comissió de Mediació recauen en els dos membres titulars o suplents que representen el ministeri competent en matèria de justícia.

2. Els membres titulars o suplents que no exerceixin els càrrecs de president i de secretari són vocals de la Comissió de Mediació.

Article 52. Desenvolupament reglamentari

El funcionament, la convocatòria, el quòrum, la presa de decisions, el termini per estendre l'acta i els informes de la Comissió de Mediació es regulen per reglament.

Capítol novè. Règim de responsabilitat

Article 53. Responsabilitat disciplinària

1. Les persones mediadores estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada de l'incompliment d'aquesta Llei i el codi deontològic professional de la mediació.

2. La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil i penal que pugui correspondre als mediadors pels mateixos fets.

Article 54. Òrgan disciplinari

1. La potestat disciplinària és exercida per l'òrgan disciplinari, que està integrat pels membres següents:

a) El president de la Comissió de Mediació, o, si escau, la persona que el substitueixi o el supleixi en el càrrec.

b) Un representant del ministeri encarregat de la justícia, designat pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit que ocupin llocs de treball de direcció, comandament o responsabilitat.

c) Un representant del ministeri encarregat de les finances, designat pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit que ocupin un lloc de treball de direcció, comandament o responsabilitat.

2. Les reclamacions o les queixes que es puguin formular contra una persona mediadora s'adrecen al ministre encarregat de la justícia, el qual les comunica a la Comissió de Mediació a l'efecte del que preveu l'article 49, lletra a, número iv.

3. Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, l'òrgan disciplinari ho ha de fer saber a l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre, tot seguit, la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció i caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha iniciat amb anterioritat, i se'n suspèn tot seguit la tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per a l'òrgan disciplinari.

Article 55. Drets

Les persones mediadores que són objecte d'un procediment disciplinari tenen els drets següents:

- a) Dret a ser informades dels fets que se'ls imputen, de les infraccions que aquests fets puguin constituir, de les sancions que els puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular al·legacions, a proposar les proves que considerin oportunes i a utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic que siguin procedents.
- d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateixes.
- e) Dret a ser assistides per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció per part de la persona medidora i a càrrec seu.
- f) Dret a obtenir una resolució motivada.
- g) Qualsevol altre dret que reconeguin la Constitució o les lleis.

Article 56. Procediment disciplinari

1. El procediment disciplinari l'inicia l'òrgan disciplinari mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari, arran de la comunicació esmentada a l'apartat 2 de l'article 54, que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador.

2. L'òrgan disciplinari designa un instructor entre els seus membres per instruir l'expedient i formular, en el termini màxim d'un mes, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les infraccions presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.

3. L'òrgan disciplinari ha de notificar per escrit a la persona medidora expedientada la incoació de l'expedient, l'instructor designat i el plec de càrrecs. La persona medidora expedientada disposa d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si escau, la pràctica de les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes en el termini d'un mes. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient a la persona medidora expedientada, per tal que en el termini de deu dies hàbils formuli les conclusions que estimi convenients.

4. L'òrgan disciplinari, del qual no pot formar part l'instructor designat, ha de dictar en el termini de quinze dies hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les infraccions comeses, els preceptes en què estan tipificades i les sancions imposades.

La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria dels membres de l'òrgan disciplinari, excepte el de l'instructor designat.

5. La resolució de l'òrgan disciplinari exhaureix la via administrativa i pot ser impugnada davant de la Secció Administrativa de la Batllia, en els termes que estableix la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 57. Mesures cautelars

1. L'òrgan disciplinari pot acordar, mitjançant resolució motivada, la suspensió cautelar de l'exercici de la mediació de la persona medidora contra la qual se segueix un expedient disciplinari, tenint en compte la gravetat dels fets comesos i les circumstàncies que concorrin.

2. El període de suspensió cautelar no pot ser superior al de la sanció que pugui ser imposada per la infracció presumptament comesa, i el temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció eventual d'inhabilitació que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.

Article 58. Infraccions

1. Són infraccions les conductes establertes com a tals per aquesta Llei, relacionades amb l'exercici de la mediació.
2. Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.
3. Són infraccions molt greus:
  - a) L'exercici de la mediació sense haver-ne obtingut l'acreditació i constar inscrit en el Registre de Mediadors.
  - b) L'exercici de la mediació en un supòsit d'inhabilitació o suspensió cautelar, o en un supòsit d'incompatibilitat o de prohibició d'exercir la mediació.
  - c) La vulneració del deure de secret professional.
  - d) L'incompliment del deure de disposar o mantenir vigent l'assegurança.
  - e) L'incompliment de les obligacions o dels deures professionals establerts en aquesta Llei, en els reglaments que la desenvolupen o en les normes deontològiques, quan en resulti un perjudici greu per a les persones que hagin contractat els serveis del mediador.
  - f) La condemna ferma per la comissió d'un delictes dolós, en qualsevol grau de participació, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la mediació.
  - g) Tota actuació professional que suposi una discriminació per raó de naixença, raça, sexe, orientació sexual, religió, llengua, opinió, lloc de naixement, veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
  - h) L'obstaculització en l'exercici de les llibertats públiques i els drets fonamentals com a conseqüència de l'exercici de la mediació.
  - i) La comissió de dos infraccions greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.
4. Són infraccions greus:
  - a) No abstenir-se d'exercir les funcions en els supòsits establerts a l'apartat 1 de l'article 17 o exercir-les malgrat que la imparcialitat de la persona mediadora es pugui veure compromesa sense procedir d'acord amb l'apartat 2 de l'article 17.
  - b) No complir les obligacions en relació amb la formació continuada que estableix l'article 6.
  - c) Les conductes que impedeixin prestar o que posin en perill la independència, la imparcialitat o la neutralitat requerides en les funcions encomanades a la persona mediadora.

d) L'incompliment de les obligacions o dels deures professionals establerts en la aquesta Llei, en els reglaments que la desenvolupen o en les normes deontològiques, quan en resulti un perjudici per a les persones que hagin contractat els serveis de la persona mediadora, o l'incompliment greu i reiterat d'aquestes obligacions o d'aquests deures professionals, encara que no en resulti un perjudici per a les persones que hagin contractat els serveis de la persona mediadora.

e) Els enfrontaments greus i reiterats de la persona mediadora amb les parts, amb terceres persones o amb les altres persones mediadores sense causa justificada.

f) La comissió de dos infraccions lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

5. És infracció lleu la vulneració de qualsevol disposició que reguli l'activitat professional, incloses les normes deontològiques, sempre que no constitueixi una infracció greu o molt greu.

Article 59. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap de sis mesos. Aquests terminis es computen a partir de la data del fet causant o des del dia en què se n'hagi hagut de tenir coneixement.

2. El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació realitzada amb coneixement formal de la persona expedientada que s'adreci a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a la persona expedientada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

3. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la infracció resta suspès fins que l'òrgan disciplinari tingui constància fefaent de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.

Article 60. Sancions

1. Les infraccions molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

a) Expulsió de la professió de mediador.

b) Inhabilitació de l'exercici de la mediació durant un període no superior a cinc anys.

c) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

2. Les infraccions greus poden ser objecte de les sancions següents:

a) Inhabilitació de l'exercici de la mediació durant un període no superior a un any.

b) Multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.

3. Les infraccions lleus poden ser objecte de les sancions següents:

a) Amonestació escrita.

b) Multa no superior a 1.000 euros.

4. Les sancions d'expulsió, d'inhabilitació i d'amonestació escrita, com a conseqüència d'una mateixa infracció, són compatibles amb la sanció de multa.

5. En el cas d'infraccions molt greus i greus també es pot imposar, com a sanció complementària, l'obligació d'efectuar activitats de formació professional o deontològica, quan la infracció s'hagi produït a causa de l'incompliment dels deures que afectin la deontologia professional.

6. Si qui ha comès la infracció n'ha obtingut un guany econòmic, la sanció de multa es pot ampliar fins a l'import del profit obtingut.

7. Les sancions només són executives quan la resolució que les imposa sigui ferma, pel fet de no ser susceptible de recurs administratiu o jurisdiccional.

Article 61. Inhabilitació i expulsió

1. La sanció d'inhabilitació de l'exercici de la mediació impedeix aquest exercici durant el temps per al qual ha estat imposada.

2. Quan en una mateixa persona concorrin diverses sancions d'inhabilitació successives, el termini establert en cadascuna de les sancions comença a comptar a partir del compliment definitiu de la sanció anterior.

3. La sanció d'expulsió de la professió de mediador impedeix a la persona sancionada l'exercici de la mediació i sol·licitar novament la seva inscripció en el Registre de Mediadors fins que hagin transcorregut vuit anys com a mínim.

Article 62. Graduació de les sancions

Les sancions es graduen en funció de les circumstàncies que concorren en cada cas, d'acord amb els principis generals establerts en la legislació vigent i, en concret, de conformitat amb els criteris següents:

a) Intencionalitat.

b) Perjudici causat.

c) Quantia del benefici obtingut o que es pretenia obtenir.

d) Reiteració o reincidència.

e) Que els mateixos fets hagin estat sancionats en l'àmbit penal.

Article 63. Prescripció de les sancions

1. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys; les sancions per infraccions greus, al cap de dos anys, i les sancions per infraccions lleus, al cap de sis mesos.

2. Les sancions que donin lloc a la inhabilitació per un període superior a quatre anys prescriuen un cop ha transcorregut el termini per al qual va ser imposada la sanció.

3. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què ha esdevingut ferma la resolució que les imposa.

4. El termini de prescripció s'interromp per l'inici, amb coneixement formal de la persona interessada, de l'execució de la sanció.

La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució resta aturada durant més d'un any per causa no imputable a la persona sancionada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.

Article 64. Extinció de la responsabilitat

La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció de la persona mediadora expedientada, la prescripció de la infracció i la prescripció de la sanció.

Article 65. Anotació i comunicació de les sancions i rehabilitació

1. Les sancions disciplinàries es fan constar en l'expedient personal de la persona mediadora sancionada i l'anotació pot ser cancel·lada, a l'efecte de rehabilitació, sempre que no hagi incorregut en nova responsabilitat disciplinària, quan hagin transcorregut els terminis de sis mesos, en el cas de sancions d'amonestació o multa; un any, en el cas de sancions d'inhabilitació no superior a sis mesos; tres anys, en el cas de sancions d'inhabilitació superior a sis mesos, i vuit anys, en el cas de sancions d'expulsió.

2. El termini de caducitat per a la rehabilitació es compta a partir de l'endemà del dia en què s'hagi complert definitivament la sanció. La cancel·lació de l'anotació, un cop complerts els terminis indicats, es pot fer d'ofici o a petició de la persona sancionada.

Disposició derogatòria

Es deroguen la lletra j de l'article 26, i els articles 30 a 35 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra.

Disposició final primera. Modificació de la Llei del voluntariat d'Andorra

Es modifica l'article 29 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 29. *Competència dels tribunals andorrans i mediació*

1. Les controvèrsies que puguin sorgir entre les persones voluntàries i les entitats de voluntariat en el marc de les activitats de voluntariat són resoltes per la jurisdicció competent.
2. No obstant això, les persones voluntàries i les entitats de voluntariat es poden acollir a una mediació, d'acord amb el que estableix la normativa aplicable en aquesta matèria.”

Disposició final segona. Modificació de la Llei per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra

Es modifica la disposició transitòria segona de la Llei 23/2011, del 29 de desembre, per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra, la qual queda redactada com segueix:

“Disposició transitòria segona

Fins que no es creï la Comissió d'Arbitratge de l'Oficina de Drets d'Autor, les tasques d'arbitratge assignades a aquesta Comissió d'Arbitratge per la Llei sobre drets d'autor i drets veïns, del 10 de juny de 1999, seran exercides pel Govern.”

Disposició final tercera. Normes deontològiques i barems i normes orientadores dels honoraris

1. La Comissió de Mediació, en el termini màxim de sis mesos des del dia en què tots els seus membres titulars hagin estat nomenats, ha de redactar i proposar les normes deontològiques de la mediació i els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, i també ha d'aprovar les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial, que siguin en tots els casos conformes a aquesta Llei i a l'efecte d'acomplir les seves disposicions.

2. Les normes deontològiques de la mediació i els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, una vegada proposats per la Comissió de Mediació, s'han de trametre al ministeri competent en matèria

de justícia a l'efecte que en sotmeti al Govern l'aprovació per la via reglamentària.

Disposició final quarta. Desplegament reglamentari

El Govern ha d'aprovar les normes reglamentàries necessàries per al desenvolupament d'aquesta Llei en el termini màxim de sis mesos des del dia en què entri en vigor.

Disposició final cinquena. Publicació de text consolidat

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra, que inclogui les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquesta Llei.

Disposició final sisena. Entrada en vigor de la Llei

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

El síndic general, vist l'acord de la Junta de Presidents de Grup Parlamentari del dia 2 d'octubre del 2017, determinant la comissió competent per a conèixer del **Projecte de llei de modificació de la Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal,**

Disposa

D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, trametre l'esmentat Projecte de llei, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 24 d'octubre del 2017, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 17 d'octubre del 2017, sota el títol **Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei qualificada, i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 15 de novembre del 2017, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració

Exposició de motius

El 31 de maig del 2012, el Consell General va aprovar la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, per la qual es va integrar dins la Llei esmentada i es va modernitzar la regulació de les residències passives, que van passar a denominar-se "residències sense activitat lucrativa". Al mateix temps es van crear dos noves tipologies d'autoritzacions d'immigració de residència sense treball, que són les autoritzacions de residència per a professionals amb projecció internacional i les autoritzacions de residència per raons d'interès científic, cultural i esportiu, amb la finalitat d'incrementar l'atractiu del Principat d'Andorra com a destinació de persones estrangeres que responen als perfils mencionats.

Posteriorment, en virtut de la Llei 16/2013, del 10 d'octubre, de modificació de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, es va ampliar el ventall

d'autoritzacions d'immigració existents, amb la creació de les autoritzacions de treball sense residència, perquè les empreses andorranes poguessin contractar personal que treballés i residís fora d'Andorra; les autoritzacions de treball per compte propi, vinculades al desenvolupament de la Llei 10/2012, del 21 de juny, d'inversió estrangera al Principat d'Andorra, i a la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professionals liberals i de col·legis i associacions professionals, tal com es va modificar mitjançant la Llei 26/2013, del 19 de desembre, i les autoritzacions de residència per ingrés en centres geriàtrics privats o per ingrés en centres de cures mèdiques o terapèutiques privats. De la mateixa manera, es van flexibilitzar els requisits i es va ampliar l'abast dels treballs de curta durada i de les autoritzacions d'immigració per estudis, en pràctiques formatives, per entrenaments esportius o per recerca. Pel que fa a aquestes darreres autoritzacions, la Llei 14/2016, del 28 de juliol, qualificada de modificació de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, va reconduir la regulació corresponent a la finalitat per la qual se n'havia ampliat l'abast gairebé tres anys abans.

No obstant aquestes modificacions legals successives, esdevé necessari promoure una nova reforma de la Llei 9/2012, amb l'objectiu d'adaptar la regulació de diferents tipologies d'autoritzacions d'immigració vigents a la realitat econòmica i social actual. En efecte, en relació amb l'autorització de treball per compte propi, cal reforçar la justificació de la voluntat real de la persona que en sol·licita l'obtenció d'invertir i desenvolupar una activitat econòmica al nostre país, i reconduir, per tant, l'objecte d'aquesta autorització a la finalitat per a la qual va ser creada. D'altra banda, es crea una nova autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball, per permetre residir i treballar temporalment a Andorra als joves nacionals o residents en països que han signat un acord amb el nostre país relatiu a l'establiment de programes de viatges formatius o de lleure amb possibilitat de treball. També es modifiquen parcialment les condicions de concessió de l'autorització d'immigració per estudis per permetre que els seus titulars puguin treballar com a màxim setze hores en còmput setmanal, si es compleixen determinats altres requisits, i promoure així l'atractivitat del nostre país per als estudiants estrangers, la qual cosa, d'altra banda, repercuteix positivament a l'hora de satisfer les necessitats conjunturals del mercat de treball nacional. A més, es modifica puntualment la regulació de l'autorització d'immigració per raons d'interès científic, cultural i esportiu perquè els seus titulars puguin desenvolupar les activitats necessàries

per gestionar el seu patrimoni propi, tenint en compte que sovint es tracta de persones que tenen uns interessos econòmics propis que han de poder administrar. Finalment, s'ha aprofitat per modificar altres disposicions de la Llei 9/2012 per clarificar alguns conceptes que s'hi contenen, millorar-ne la redacció i actualitzar l'import de les taxes en matèria d'immigració.

Així doncs, amb les finalitats ressenyades anteriorment, es promou aquesta Llei, que es divideix en quinze articles que modifiquen els articles 24, 27, 38 *ter*, 96, 99, 100, 101, 109, 141, 152 i 154 i afegeixen dos nous articles 26 *bis* i 144 *bis*, un nou apartat 7 a l'article 30 i una nova lletra l) a l'article 73 de la Llei 9/2012, i en dos disposicions finals que encomanen al Govern la publicació del text consolidat de la Llei qualificada d'immigració i estableixen la data de l'entrada en vigor de la Llei.

Article 1. Modificació de l'apartat 2 de l'article 24 de la Llei 9/2012

Es modifica l'apartat 2 de l'article 24 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 24. *Autorització de treball de fronterer*

[...]

2. L'autorització de treball de fronterer es lliura per una durada inicial d'un any i es renova per períodes de tres anys.”

Article 2. Addició d'un nou article 26 bis a la Llei 9/2012

S'introdueix un nou article 26 *bis*, immediatament després de l'article 26, a la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 26 *bis*. *Autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball*

1. L'estranger que sol·licita i obté una autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball està autoritzat a treballar i residir temporalment al Principat d'Andorra mentre la seva autorització estigui vigent.

2. La durada de l'autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball és de sis mesos improrrogables.

3. L'autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball només es pot concedir a joves d'entre 18 i 25 anys d'edat que siguin nacionals o residents legals de països que han signat un acord amb el Principat d'Andorra per establir programes de

viatges formatius o de lleure per a joves amb la possibilitat de treballar.”

Article 3. Modificació de l'apartat 4 de l'article 27 de la Llei 9/2012

Es modifica l'apartat 4 de l'article 27 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 27. *Autorització d'immigració temporal per a treballadors d'empreses estrangeres*

[...]

4. Aquesta autorització pot ser prorrogada excepcionalment fins a l'acabament efectiu dels treballs que l'han motivada, però sense que la durada total de l'autorització inicial i de les seves pròrrogues pugui excedir sis mesos, sense perjudici que un conveni internacional atorgat pel Principat d'Andorra pugui establir una durada diferent. Esgotat el període màxim, no es pot tornar a demanar una autorització per a la mateixa persona fins que hagin transcorregut cinc mesos més, com a mínim, des de la data de venciment de l'autorització anterior.

[...]”

Article 4. Addició d'un nou apartat 7 a l'article 30 de la Llei 9/2012

S'afegeix un nou l'apartat 7 a l'article 30 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 30. *Autorització d'immigració per estudis, en pràctiques formatives, per entrenaments esportius d'alt nivell o per recerca*

[...]

7. La persona estrangera titular d'una autorització d'immigració per estudis en un establiment d'ensenyament radicat al Principat d'Andorra i reconegut pel Govern pot treballar al Principat d'Andorra si concorren els requisits següents:

a) Que treballi com a màxim durant setze hores en còmput setmanal.

b) Que el treball que desenvolupa estigui relacionat amb els estudis que cursa al Principat d'Andorra o formi part d'un sector d'activitat declarat per la via reglamentària com a estratègic o prioritari pel Govern, d'acord amb les necessitats quantitatives o qualitatives de l'economia i de la societat andorranes en matèria d'immigració, així com la situació nacional del treball.

c) Que la persona interessada justifiqui la conformitat del centre d'ensenyament on està

cursant els estudis en relació amb el treball que vol desenvolupar.

d) Que el treball es desenvolupi amb respecte de la normativa laboral vigent.”

Article 5. Modificació de la lletra B de l'apartat 2 de l'article 38 ter de la Llei 9/2012

Es modifica la lletra B de l'apartat 2 de l'article 38 ter de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, la qual queda redactada de la manera següent:

“Article 38 ter. *Criteris per a la concessió de les autoritzacions d'immigració de residència i treball per compte propi*

B) En tots els altres casos:

a) Haver obtingut l'autorització d'inversió estrangera corresponent per constituir una societat andorrana en la qual tinguí una participació superior al 10%, i haver constituït legalment la societat esmentada.

b) Exercir un càrrec en l'òrgan d'administració de la societat esmentada a la lletra a anterior.

c) Acreditar, en el termini màxim de tres mesos a comptar de la data del registre d'entrada de la sol·licitud d'autorització d'immigració, que la societat esmentada a la lletra a anterior és titular d'un comerç registrat degudament i en activitat al Principat d'Andorra. Aquesta activitat s'ha de demostrar, en el moment de la renovació de l'autorització, mitjançant els ingressos que hagi generat la societat i el comerç de la qual és titular.

d) Fer efectiu i dipositar a l'Institut Nacional Andorrà de Finances, en el mateix moment en què es presenta la sol·licitud d'autorització d'immigració, l'import de trenta mil euros (30.000 euros) no remunerats. En cas que el titular de l'autorització es doni de baixa, o en cas que s'anul·li o no es renovi l'autorització, es restitueix el dipòsit, amb la reserva de les retencions que es puguin produir per incompliment de les obligacions concretes al Principat d'Andorra.

e) Complir les altres condicions establertes en aquesta Llei.”

Article 6. Addició d'una lletra l a l'article 73 de la Llei 9/2012

S'introdueix una nova lletra l a l'article 73 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, la qual queda redactada de la manera següent:

“Article 73. *Motius*

És motiu d'anul·lació d'una autorització d'immigració vigent la constatació de qualsevol dels supòsits següents:

[...]

l) Que es constati que el titular d'una autorització d'immigració per estudis en un establiment d'ensenyament radicat al Principat d'Andorra i reconegut pel Govern ha treballat més de setze hores en còmput setmanal.”

Article 7. Modificació de l'apartat 2 de l'article 96 de la Llei 9/2012

Es modifica l'apartat 2 de l'article 96 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 96. *Inversió en actius andorrans*

[...]

2. En qualsevol cas, el titular principal d'una residència sense activitat lucrativa ha de fer efectiu i dipositar a l'Institut Nacional Andorrà de Finances l'import de cinquanta mil euros (50.000 euros) no remunerats. A més, el titular principal també ha de dipositar l'import de deu mil euros (10.000 euros) no remunerats per a cadascuna de les persones al seu càrrec que adquireixin la condició de resident sense activitat lucrativa. Aquests imports són deduïts de la quantitat esmentada a l'apartat 1 d'aquest article. En cas que el titular de l'autorització es doni de baixa, o en cas que s'anul·li o no es renovi l'autorització, es restitueix el dipòsit, amb la reserva de les retencions que es puguin produir per incompliment de les obligacions concretes al Principat d'Andorra.

[...].”

Article 8. Modificació de la lletra d de l'article 99 de la Llei 9/2012

Es modifica la lletra d de l'article 99 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, la qual queda redactada de la manera següent:

“Article 99. *Règim aplicable*

[...]

d) El titular principal d'una autorització de residència per a professionals amb projecció internacional ha de fer efectiu i dipositar a l'Institut Nacional Andorrà de Finances l'import de cinquanta mil euros (50.000 euros) no remunerats. A més, el titular principal també ha de dipositar l'import de deu mil euros (10.000 euros) no remunerats per a cadascuna de les persones al seu càrrec que adquireixin la condició de resident en concepte de professional amb projecció internacional. En cas que el titular de l'autorització es doni de baixa, o en cas que s'anul·li o no es renovi l'autorització, es restitueix el dipòsit, amb la reserva de les retencions

que es puguin produir per incompliment de les obligacions contretes al Principat d'Andorra.”

Article 9. Modificació de l'apartat 2 de l'article 100 de la Llei 9/2012

Es modifica l'apartat 2 de l'article 100 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 100. *Concepte de resident per raons d'interès científic, cultural o esportiu*

[...]

2. Les persones que obtinguin l'autorització de residència per raons d'interès científic, cultural i esportiu poden desenvolupar les activitats necessàries per gestionar el seu propi patrimoni i, en particular, les funcions que els corresponguin com a administradors de les entitats en el capital o en els fons propis dels quals tinguin una participació igual o superior al cinquanta per cent, sempre que el càrrec d'administrador no sigui remunerat. També poden continuar desenvolupant les activitats professionals que els siguin pròpies, sempre que tinguin com a destinataris principals persones o entitats no residents al Principat d'Andorra. S'entén complert aquest requisit si almenys el 85% dels serveis prestats pel resident per raons d'interès científic, cultural i esportiu són utilitzats en qualsevol altre país o territori diferent de l'andorrà.

[...].”

Article 10. Modificació de la lletra b de l'article 101 de la Llei 9/2012

Es modifica la lletra b de l'article 101 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, la qual queda redactada de la manera següent:

“Article 101. *Règim aplicable*

[...]

b) El titular principal d'una autorització de residència per raons d'interès científic, cultural i esportiu ha de fer efectiu i dipositar a l'Institut Nacional Andorrà de Finances l'import de cinquanta mil euros (50.000 euros) no remunerats. A més, el titular principal també ha de dipositar l'import de deu mil euros (10.000 euros) no remunerats per a cadascuna de les persones al seu càrrec que adquireixin la condició de resident per raons d'interès científic, cultural i esportiu. En cas que el titular de l'autorització es doni de baixa, o en cas que s'anul·li o no es renovi l'autorització, es restitueix el dipòsit, amb la reserva de les retencions que es puguin produir per incompliment de les obligacions contretes al Principat d'Andorra.”

Article 11. Modificació de l'article 109 de la Llei 9/2012

Es modifica l'article 109 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 109. *Principi general de concessió d'una autorització d'immigració per raons de reagrupament*

1. La persona que reuneix els requisits exigits per al reagrupament familiar amb el titular d'una autorització de residència i treball obté una autorització de residència per raons de reagrupament. L'autorització de residència per raons de reagrupament es lliura per una durada inicial màxima d'un any, i es renova tres vegades per períodes de dos anys. Transcorreguts set anys a comptar de la data de la concessió inicial de l'autorització, les renovacions successives es lliuren per períodes de deu anys.

2. No obstant el que estableix l'apartat anterior, la vigència de l'autorització de residència per raons de reagrupament queda supeditada a la vigència de l'autorització de residència i treball de la persona que ha sol·licitat el reagrupament familiar.”

Article 12. Modificació de la lletra b de l'article 141 de la Llei 9/2012

Es modifica la lletra b de l'article 141 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, la qual queda redactada de la manera següent:

“Article 141. *Infraccions greus*

Comet una infracció greu:

[...]

b) El patró que fa treballar al Principat d'Andorra una persona estrangera en unes condicions i modalitats inadequades a la seva autorització d'immigració.

Queda comprès en aquest supòsit el del patró que paga al treballador un salari inferior o modifica la jornada de treball que consta en la sol·licitud d'autorització d'immigració presentada al Servei d'Immigració, i també el patró que fa treballar més de setze hores en còmput setmanal una persona estrangera titular d'una autorització d'immigració per estudis en un establiment d'ensenyament radicada al Principat d'Andorra i reconegut pel Govern.

[...].”

Article 13. Addició d'un nou article 144 bis a la Llei 9/2012

S'introdueix un nou article 144 bis, immediatament després de l'article 144, a la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada

d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 144 bis. *Graduació de les sancions*

Per determinar l'import de les sancions es tenen en compte els criteris de graduació següents:

- a) La negligència i la intencionalitat de la persona infractora.
- b) El frau o la connivència.
- c) L'incompliment de les advertències prèvies i dels requeriments del Servei d'Immigració.
- d) El perjudici causat.
- e) La quantitat defraudada.
- f) Les circumstàncies que poden agreujar o atenuar la graduació a aplicar a la infracció comesa.”

Article 14. Addició d'un nou apartat 31 a l'article 152 de la Llei 9/2012

S'introdueix un nou apartat 31 a l'article 152 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 152. *Concepte i fet generador de les taxes*

En matèria d'immigració, les taxes són tributs fixos que es generen per la prestació d'una de les funcions administratives següents:

[...]

31. Lliurament d'autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball.”

Article 15. Modificació de l'article 154 de la Llei 9/2012

Es modifica l'article 154 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, el qual queda redactat com segueix

“Article 154. *Quota tributària i deute tributari*

Les quotes tributàries de les taxes en matèria d'immigració són les següents:

Descripció	Euros
1. Lliurament del rebut de sol·licitud	5,73
2. Lliurament del rebut de sol·licitud d'autorització d'immigració de residència sense treball	6,79
3. Lliurament d'autorització d'immigració de fronterer (inicial)	190,96
4. Lliurament d'autorització d'immigració de fronterer (renovació)	22,61
5. Lliurament d'autorització d'immigració temporal de fronterer	190,96
6. Lliurament d'autorització d'immigració temporal	190,96

7. Lliurament d'autorització d'immigració temporal per a treballadors d'empreses estrangeres	190,96
8. Lliurament d'autorització d'immigració per estudis, en pràctiques formatives, per entrenaments esportius o per recerca	22,61
9. Lliurament d'autorització d'immigració de residència i treball (inicial)	190,96
10. Lliurament d'autorització d'immigració de residència i treball (inicial per reagrupament familiar)	22,61
11. Lliurament d'autorització d'immigració de residència i treball (renovació)	22,61
12. Lliurament d'autorització d'immigració de residència sense treball (inicial per reagrupament familiar)	22,61
13. Lliurament d'autorització d'immigració de residència sense treball (renovació per reagrupament familiar)	22,61
14. Lliurament d'autorització d'immigració de residència sense treball (inicial)	224,61
15. Lliurament d'autorització d'immigració de residència sense treball (renovació)	56,15
16. Lliurament d'autorització d'immigració de residència per al resident a càrrec (inicial)	190,96
17. Lliurament de certificat d'inscripció	5,73
18. Lliurament de certificat d'inscripció d'autorització d'immigració de residència sense treball	6,79
19. Lliurament de certificat de baixa	2,34
20. Lliurament de certificat de baixa d'autorització d'immigració de residència sense treball	3,40
21. Lliurament de duplicat de targeta	22,61
22. Lliurament de duplicat de targeta d'autorització d'immigració de residència sense treball	56,15
23. Lliurament d'autorització de treball sense residència (inicial)	190,96
24. Lliurament d'autorització de treball sense residència (renovació)	22,61
25. Lliurament d'autorització de residència i treball per compte propi (inicial)	190,96
26. Lliurament d'autorització de residència i treball per compte propi (inicial per reagrupament familiar)	22,61
27. Lliurament d'autorització de residència i treball per compte propi (renovació)	22,61
28. Lliurament d'autorització de residència per ingrés en centres geriàtrics privats o per ingrés en	190,96

centres de cures mèdiques o terapèutiques privats (inicial)	
29. Lliurament d'autorització de residència per ingrés en centres geriàtrics privats o per ingrés en centres de cures mèdiques o terapèutiques privats (renovació)	22,61
30. Taxa per treballs de curta durada	190,96
31. Lliurament d'autorització d'immigració temporal per a joves amb opció de treball	190,96

Les quotes tributàries de les taxes en matèria d'immigració es poden actualitzar mitjançant la Llei del pressupost.

Disposició final primera. Publicació del text consolidat

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, que inclogui les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquesta Llei.

Disposició final segona. Entrada en vigor de la Llei

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

4- IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.2 Respostes escrites

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 90 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar la resposta del Govern a les preguntes formulades pel M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora, conseller general del Grup Parlamentari Mixt, relatives a la **composició actual de la UIFAND**, publicada en el Butlletí del Consell General número 63/2017, de data 12 de setembre.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Resposta a la pregunta 153/2017 del Grup Parlamentari Mixt amb número de registre 0981.

Dades i indicacions a les preguntes formulades pel Sr. Victor Naudi Zamora, en relació a la composició actual de la Uifand.

1.- Introducció

Cal primerament, abans de respondre a cadascuna de les preguntes formulades i a l'objecte de contextualitzar, i alhora entendre l'abans i el després de la Unitat, establir les circumstàncies i objectius del dit Organisme, que han anat progressivament en augment.

Tota la informació que és facilitada, ho és d'ençà mitjans de l'any 2010, moment de la meua incorporació com a Cap de la Uifand.

Tanmateix referir que, amb els anys no sols s'han incrementat els mitjans humans, tècnics i materials, sinó que s'ha organitzat i professionalitzat convenientment de manera interna la Unitat, doncs a l'inici –mitjans 2010- els Departaments i/o Àrees actuals eren inexistents.

De manera més concreta i com a punt de partida, no hi havia director, no hi havia administrativa -doncs la titular de la plaça feia 3 anys que es trobava de baixa-, i hi havia dues persones (i) la Sra. T. S. K. que supervisava i (ii) el Sr. F. F. V. (policia) que instruïa expedients.

En conclusió, dues persones per fer tota la feina.

Finalment i a mode d'aclariment s'aporta la documentació acreditativa necessària.

2.- Preguntes

- Quina és la composició actual de la Uifand?

La composició actual de la Uifand, reflectida en negreta al Document que s'acompanya amb el núm. 1, és de 7 persones, prenent en consideració que el nombre necessari i/o òptim d'efectius és de 10 persones.

En aquest moment se segueix un procés de selecció a la recerca de candidats per ocupar les places que han quedat vacants.

- Quines han estat les baixes i altes dels membres que formen la Uifand durant els anys 2011-2017?

En el mateix Document indicat, s'aprecien les dates d'alta i baixa dels concernits, així com el Departament al qual estaven adscrits.

- Quins han estat els motius de les diferents baixes produïdes?

Excepte en un dels casos, totes les baixes han estat voluntàries i bàsicament per reorientació professional.

El detall és el següent:

a) En tasques d'Administració, la Sra. E. G. del A. , de baixa mèdica durant molts anys, finalment el 2015 s'ubicà en un altre Departament de l'Administració.

La plaça d'aquesta fou ocupada momentàniament - d'abril a novembre de 2010- per la Sra. P. S. G, la qual decidí voluntàriament retornar al seu lloc de treball d'origen.

Al seu torn i passats 11 mesos, aquesta va ser substituïda per la Sra. P. M. B. el mes de octubre de 2011, com a contractual amb caràcter eventual. El mes de setembre de 2013, va postular a l'Agència de protecció de dades que li oferí un contracte laboral de tres anys.

Finalment, d'ençà el mes d'octubre de 2013 ocupa aquesta plaça la Sra. E. F. P., procedent del servei de tràmits de Govern, i a través del corresponent Edicte intern.

b) En tasques Operacionals, els integrants d'aquest Departament sempre han estat policies.

L'inicial integrant ja esmentat, Sr. F. F. V., aquest decidí el mes de juliol de 2015 retornar al servei de Policia per presentar-se a una promoció interna que s'oferia en aquells moments.

El mes d'octubre de 2010 i després d'un procés de selecció, integrà aquest Departament la Sra. C. P. M., també Policia, la qual causà baixa el mes de maig de 2012 deixant igualment el Servei de Policia acollint-se a la prejubilació.

La Sra. L. J. C., ingressà la Uifand el mes de setembre de 2015 després d'aprovar el procés de selecció, per efectuar tasques de suport en l'anàlisi de les inversions estrangeres. Va decidí marxar voluntàriament el mes d'octubre de 2016 després de licitar a un Edicte del Ministeri de Finances, on es troba actualment.

c) En tasques de Supervisió, la també esmentada inicialment, la Sra. T. S. K., després de quasi 10 anys, decidí fer un pas endavant en la seva trajectòria professional, marxant el mes juny de 2017 cap als Estats Units. A hores d'ara treballa, com experta en anàlisi financer, al Banc Mundial.

La Sra. M. A. T., treballà entre els mesos de febrer i juny de 2013, quan es decidí per retornar al sector privat.

La Sra. N. P. T. , igualment després d'un procés de selecció, començà a treballar el mes de gener de

2017 amb contracte eventual d'un any -amb una segona persona, també seleccionada-, fins el mes d'agost de 2017, que a petició de la Direcció fou acomiadada a causa de la seva dificultat d'integració en l'equip de treball de la Uifand.

d) En tasques jurídiques, aquest Departament es creà l'any 2013, havent-hi fins a l'actualitat una sola persona que l'ha ocupat. Es tracta del Sr. B. A. D. des del mes de juliol d'aquest any 2013. El mes de febrer de 2017, decidí reorientar la seva activitat professional, tenint una gran vocació de servei públic i molt amant del dret penal es presentà a una plaça de Fiscal adjunt, que aconseguí i que actualment ocupa.

- Quins són els càrrecs i les responsabilitats dels membres actuals que formen la Uifand?

A banda del meu càrrec com a Cap de la Uifand, dos dels tres Departaments, en concret l'Operacional i el de Supervisió, disposen d'un responsable amb la responsabilitat que això comporta; és a dir, dirigir el seu grup de treball.

A tal efecte, i com a Document núm. 2, s'aporta l'organigrama actual de la Uifand.

- Quines son les formacions acadèmiques i l'experiència professional dels diferents càrrecs dels membres actuals que formen la UIFAND?

a). Àrea Administrativa:

1. E. F. P.: BAC Pro de comptabilitat. Des de novembre 2011 al Servei de tràmits de Govern, fins octubre de 2013 que integra la Uifand.

b). Àrea operacional -tots ells policies-, dir el següent:

1. J. L. F: Llicenciat en ciències econòmiques i empresarials. Policia d'ençà l'1 de maig de 1991, amb el grau de Comissari Major. S'integra a la Uifand el mes de juliol de 2013.

2. C. T. A: Ha fet cursos de formació en matèria de blanqueig de capitals, i delictes econòmics. Formava part del departament de B/C des de l'any 2000, fins la seva arribada a la Uifand el maig de 2012. Entrà al Servei de Policia l'any 1984 i té el grau d'Agent Major.

3. C. I. C: Ha fet cursos de xarxes i comunicacions, d'ofimàtica en general, d'analista operatiu criminal i de delictes de drogues. Entrà al Servei de Policia el 1994, té el grau d'Agent Major, i des del maig de 2017 a la Uifand.

c). Àrea de Supervisió:

1. J. B. de S.: Llicenciat en economia, entrà a la Uifand el mes de novembre de 2013, procedent del Banc Sabadell d'Andorra on treballà un any - 2012,2013- en l'àrea gestora.

2. G. P. C.: Llicenciat en economia, Llicenciat en administració i direcció d'empreses, Màster en mercats financers (Pompeu Fabra) i Postgrau en comerç exterior (Pompeu Fabra). Integrant de la Uifand des del gener de 2017, procedent d'Accenture (Barcelona) on desenvolupà tasques d'analista de riscos financers des del març 2014 al desembre 2016.

- Quantes declaracions de sospita ha tramitat la Uifand durant els anys 2011-2017?

Aquesta informació, així com d'altres es pot consultar a través de la nostra pàgina web, accedint a l'apartat publicacions, on s'hi afegeix cada any la memòria d'activitats.

S'aporta com a resposta, els Documents núms. 3 i 4, respectivament un Excel amb el nombre de DOS, i un format gràfic.

Conclusions:

En primer lloc, vull afegir que TOTS els actuals integrants de la Uifand, així com els que ho han estat, han desenvolupat un treball remarcable i professional.

En segon lloc que, per les distintes tasques que es desenvolupen en el sí de la Uifand, les quals requereixen totes elles d'un grau d'experiència professional prou important, així com un domini de les llengües suficient, i alhora el fet del caràcter confidencial de les dades que es treballen, no és gens fàcil trobar candidats a ocupar aquests llocs.

A més cal afegir que, d'una banda aquest nivell d'exigència professional comporta oferir un salari adequat, i d'altra banda que, actualment altres Departaments de l'Administració -Ministeris, Policia...- o altres Organismes -Inaf-, cerquen igualment candidats amb el mateix o similar perfil professional.

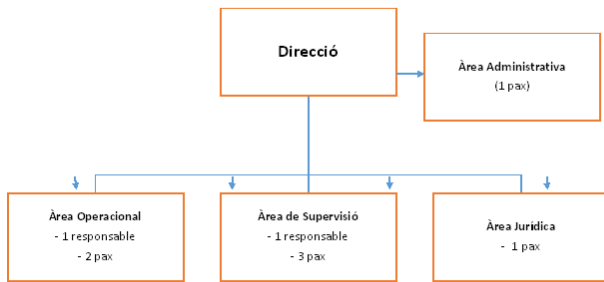
En tercer lloc, i per acabar, vull remarcar que, alguns dels antics integrants de la Uifand, mercès a la seva trajectòria professional demostrada i coneguda dins d'aquesta, ocupen actualment càrrecs de gran responsabilitat en altres àmbits, qual cosa no sols es gratificant per nosaltres, sinó que dona fe del seu notable nivell professional.

Carles Fiñana Pifarré
Cap de la UIFAND

	ADMINISTRACIÓ	OPERACIONAL	SUPERVISIÓ	JURÍDICA
2010	E. G. D. A. Alta: 2010 P. S. G. Alta: 20/04/2010 Baixa: 09/11/2010	F. F. V. Alta: 28/08/2009 C. P. M. Alta: 11/10/2010	T. S. K. Alta: 11/2007	
2011	P. M. B. Alta: 09/10/2011			
2012		C. P. M. Baixa: 14/05/2012 C. T. A. Alta: 30/05/2012		
2013	P. M. B. Baixa: 09/2013 E. F. P. Alta: 10/2013	J. L. F. Alta: 07/2013	M. A. T. Alta: 04/02/2013 Baixa: 30/06/2013 J. B. D. S. Alta: 11/2013	B. A. D. Alta: 07/2013
2014				
2015	E. G. D. A. Baixa: 2015	F. F. V. Baixa: 07/2015 L. J. C. Alta: 21/09/2015		
2016		L. J. C. Baixa: 31/10/2016		
2017		C. I. C. Alta: 05/2017	G. P. C. Alta: 01/2017 N. P. T. Alta: 01/2017 Baixa: 08/2017 T. S. K. Baixa: 06/2017	B. A. D. Baixa: 02/2017

* Personal actual a la UIFAND (en negreta)

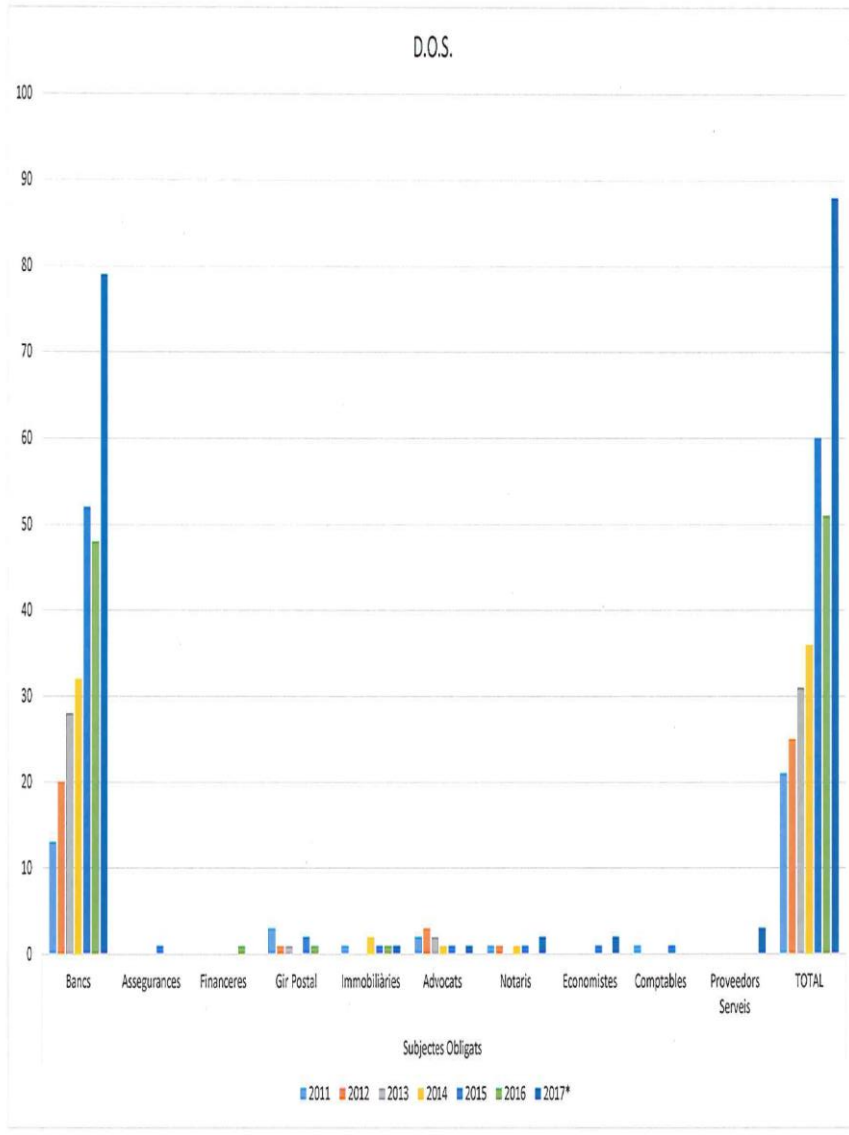
Actual organigrama UIFAND

Declaracions d'operacions sospitoses (D.O.S)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Subj ectes Obl gats	Bancs	13	20	28	32	52	48	79
	Assegurances	0	0	0	0	1	0	0
	Financeres	0	0	0	0	0	1	0
	Gir Postal	3	1	1	0	2	1	0
	Immobiliàries	1	0	0	2	1	1	1
	Advocats	2	3	2	1	1	0	1
	Notaris	1	1	0	1	1	0	2
	Economistes	-	-	-	-	1	0	2
	Comptables	1	0	0	0	1	0	0
	Proveedors Serveis	-	-	-	-	-	-	3
TOTAL	21	25	31	36	60	51	88	

* Fins 10/10/2017

Doc. NCM. 4

6- ORGANISMES ADSCRITS AL CONSELL GENERAL

6.2 Tribunal de Comptes

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 100.2 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en relació a les **fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes corresponents a l'exercici 2015**.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 24 d'octubre del 2017

Vicenç Mateu Zamora

Síndic General

Informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes corresponents a l'exercici 2015

El M.I. Sr. Pere López Agràs, del Grup Parlamentari Mixt, nomenat ponent per la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost el dia 12 de setembre del 2017, a la vista de l'Informe en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes corresponents a l'exercici 2015, presenta l'informe següent:

I. Informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost sobre les liquidacions dels pressupostos del Consell General i dels òrgans que hi estan vinculats, de l'Administració general i dels òrgans que estan sota la seva direcció, així com d'entitats subvencionades, corresponents a l'exercici 2015

Després de la creació del Tribunal de Comptes l'any 2000, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost va rebre l'encàrrec de la Junta de Presidents d'elaborar i d'evacuar un informe al Consell General de la memòria anual i dels informes en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal. Per tant s'ha procedit a l'elaboració sistemàtica d'un informe que posa de manifest la necessitat de que totes les entitats auditades regularitzin en el temps més breu possible la seva

situació economicofinancera d'acord amb les observacions i recomanacions formulades pel Tribunal de Comptes.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost constata amb preocupació a l'hora d'elaborar el seu informe que moltes de les entitats auditades segueixen sense donar compliment a les reserves formulades reiteradament pel Tribunal de Comptes, la qual cosa comporta que cada any s'ha de tornar a insistir en la necessitat de regularització d'aquestes situacions. Val a dir que, a la vista de les al·legacions presentades i de la documentació aportada per les entitats auditades, algunes de les observacions i recomanacions han quedat sense efecte o han modificat els plantejaments evocats en l'informe de fiscalització, encara que segons el Tribunal de Comptes es continuen presentant al·legacions que entén que aquestes no modifiquen, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i les conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs efectuats.

Els informes de fiscalització elaborats pel Tribunal de Comptes durant aquest any, s'han abordat sota el prisma de la continuïtat amb els elaborats en exercicis anteriors. Així doncs, pel que fa a la liquidació anual dels pressupostos del Consell General i dels òrgans que hi estan vinculats, de l'Administració General, de les entitats parapúbliques, de les societats públiques i entitats subvencionades, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost,

Primer. Insta a tots i a cadascun dels organismes fiscalitzats que, en el termini més breu possible, regularitzin les seves situacions, d'acord amb les observacions i amb les recomanacions descrites en els informes elaborats pel Tribunal de Comptes.

Més enllà de l'anàlisi de l'informe de fiscalització lliurat pel Tribunal de Comptes, la Comissió constata que,

- Algunes de les entitats auditades no efectuen un seguiment pressupostari ajustat estrictament a la Llei general de les finances públiques (en endavant LGFP) i al Pla general de comptabilitat pública (en endavant PGCP), atès que al llarg de l'exercici no s'enregistren les diferents fases d'execució dels pressupostos d'ingressos i despeses, tal com ho preveu l'article 31 de la LGFP. A més, algunes d'aquestes entitats efectuen un control ofimàtic i la liquidació pressupostària s'elabora a partir de la informació enregistrada en la comptabilitat financera. El no enregistrament de les fases d'execució pressupostària dificulta, i en alguns casos pot impedir, les verificacions en relació amb el

compliment del principi d'annualitat regulat en l'article 14 de la LGFP.

La Comissió recorda que la Llei general de les finances públiques obliga a les entitats parapúbliques o de dret públic, els comuns i les societats públiques a la creació de totes les figures escaients per tal de garantir les funcions de control previstes a la mateixa, així com al fidel compliment de tots els procediments regulats per a l'execució del pressupost.

En el mateix sentit cal assenyalar la preocupació esdevinguda per incidències que afecten als procediments de pagaments ja sigui tant pels mitjans en que aquests es realitzen, com per les autoritzacions i límits existents, i també (en la mateixa línia de l'assenyalat en l'apartat anterior) per la manca, en alguns casos, de segregacions de funcions en quant a la formalització de pagaments.

Tanmateix, la Comissió pren nota que a vegades la segregació de funcions, definida per la Llei general de les finances públiques, és de difícil aplicació a petites entitats. A tal efecte, proposa al Consell General que tingui a bé encomanar al Govern l'anàlisi i si escau la modificació de la Llei general de les finances públiques en aquest sentit.

- Algunes entitats han efectuat per l'exercici 2015, una presentació dels estats i comptes anuals segons preveu el Pla general de comptabilitat pública. Tanmateix, durant l'exercici, no utilitzen les parts segona i tercera del Pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables, previstes en el mateix.

La Comissió recorda que el Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligat compliment, en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques.

- La normativa bàsica en relació a la gestió economicofinancera de les entitats públiques d'àmbit estatal es recull en la LGFP, el PGCP i la Llei de pressupost vigent per a l'exercici. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària.

La Comissió recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per ingressos com per despeses, i la correlació amb els comptes definits en el PGCP.

- En algunes entitats s'han detectat pagaments realitzats amb targetes de crèdit que, si bé són objecte d'una regularització a posteriori, no han seguit en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP.

Conscient de la dificultat d'adaptació de l'operativa d'ús d'aquest mitjà de pagament al procediment

establert, la Comissió recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquests sistemes de pagament que s'ajusti a les previsions de la LGFP.

- Algunes entitats tenen establert un procediment de mancomunació de signatures en aquells comptes bancaris a través dels quals es canalitza la major part de la seva activitat. Amb tot, aquest procediment no consta implantat, o ho és parcialment, en la resta de comptes bancaris.

Es recomana adequar els procediments de pagament per tal que es respecti el principi de mancomunació, d'acord amb les previsions de l'art. 33 de la LGFP.

- En diverses entitats auditades, les nòmines del personal al servei d'aquestes, es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP (Autorització, Compromís, Liquidació, Ordenació del Pagament i Pagament). Aquesta pràctica provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

La Comissió recorda que l'establert per la Llei general de les finances públiques és d'obligat compliment.

- D'acord amb l'article 18.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2015, un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels òrgans competents de les dites entitats, i sempre que no s'hagi compromès el total de la despesa pressupostada, aquests organismes han de retornar al Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari. El Govern, amb sol·licitud prèvia de l'entitat beneficiària, pot autoritzar la dita entitat a mantenir els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari perquè no està afectada per finançar diferències de venciment entre els drets i les obligacions durant l'exercici, sempre que l'entitat acrediti al Govern aquestes necessitats de tresoreria i per finançar romanents de tresoreria negatiu.

La Comissió insta a aquelles entitats beneficiàries de subvencions i transferències nominatives les quals no han estat aplicades en la seva totalitat, al compliment del que disposa la Llei del pressupost al respecte, minorant el resultat de l'exercici i el d'exercicis anteriors per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor de Govern pels imports a reintegrar o, en el cas de ser-li autoritzat, aplicant-los al finançament de les activitats d'exercicis posteriors.

- Que de forma generalitzada es compleix la Llei de Contractació Pública malgrat que alguns aspectes, que han quedat descrits en els informes de fiscalització com són la manca de formalització de

contractes, la manca de justificació de procediments de contractació o de declaracions d'urgència, fan que no es respecti el principi de publicitat i concurrència que ha de regir la contractació pública.

Al respecte, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost recorda que la contractació pública ve regulada per llei i és d'aplicació per tots els ens públics.

- Per decret de 18 de març de 2015 s'ha establert el programa per a l'exercici 2015 d'acord amb el qual les entitats auditades han quedat subjectes a control pressupostari en les modalitats de control financer, control de legalitat i control d'oportunitat econòmica.

A data de finalització del treball de camp corresponent a aquesta fiscalització, el Tribunal no ha tingut accés a l'informe de control financer corresponent d'algunes d'aquestes entitats auditades. Així mateix, algunes entitats no han estat sotmeses a procediments de control financer i d'oportunitat econòmica previstos pels articles 38 i 39 de la LGFP. El Tribunal entén necessari que s'executi el control pressupostari que desenvolupa la LGFP i que, com a mínim, totes les entitats dependents del Govern es sotmetin a un control financer. Pel cas que no fos possible, es recomana modular aquest control financer amb una planificació a mig termini, amb un abast final que englobés totes les entitats.

- Algunes entitats no disposen, de forma generalitzada, d'eines (indicadors) per conèixer amb suficient detall els costos de les activitats que es realitzen. Per altra part, al pressupost aprovat per aquestes entitats no s'estableixen els objectius a assolir per les mateixes.

Aquest fet fa que no es puguin dur a terme avaluacions d'eficàcia i eficiència de les seves operacions.

- L'estructura de personal d'algunes entitats petites així com els recursos de què disposen els dificulta poder donar compliment als requeriments i exigències de la LGFP; és per això que la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost entén que caldria plantejar una adaptació de la LGFP a la realitat del funcionament d'aquestes entitats, ja que es fa imprescindible que s'articulin instruments de suport jurídic, administratiu i comptable que permetin a aquests ens poder dur a terme la seva activitat amb garanties de sotmetiment al marc normatiu que els és d'aplicació.

- La Llei 1/2016 va modificar la Llei del pressupost per a l'exercici 2015 per a dotar de pressupost i finançament a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB). Els efectes pressupostaris i comptables que deriven d'aquesta llei

i la seva execució no han estat enregistrats en els comptes que ha retut el Govern corresponents a l'exercici 2015.

- De la revisió efectuada, s'ha observat que s'ha retribuit a persones al servei de Govern conceptes en relació als quals no consta cap regulació normativa que els empari, per la qual cosa no es pot determinar la raonabilitat dels imports abonats.

En relació als conceptes retributius exposats, cal precisar que, segons l'article 63.f) i l'article 18.3 de la Llei de la funció pública, correspon al complement específic la retribució derivada de les circumstàncies de treball d'aquells conceptes retributius.

La Comissió constata que Govern ha al·legat a l'informe que està estudiant la regulació de les compensacions que són específiques dels cossos especials i que perceben per altres circumstàncies que les fixades al Reglament de sistemes de compensació, i que aquest estudi entraria dins el marc de la reforma de la Llei de la funció pública.

Així mateix, els empleats fixos del SAAS es beneficien de remuneracions en espècie de les quals es desconeix l'empara normativa que les faculta i/o els acords dels òrgans de govern que les habiliten. La Comissió constata que de les al·legacions presentades pel SAAS, el Tribunal de Comptes entén que aquestes no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal de Comptes.

- La inadequació de la naturalesa jurídica del Centre de Tractament de Residus d'Andorra, SA (CTRA, SA) i la seva propietat pública impedeix al Govern exercir el control sobre la societat així com sobre els seus propis serveis o altres instruments de gestió directa i, per tant, no li és possible acomodar unilateralment les prestacions principals i les accessòries de la societat ni les contraprestacions a satisfer; com podria ser adequar els volums d'activitat i les retribucions del servei a les necessitats, redefinir el model de finançament de les inversions, el cost de l'operació financera implícita, els terminis d'amortització de les inversions o la durada de la mateixa societat.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost recomana que s'impulsi un canvi normatiu amb l'objectiu d'adequar el marc normatiu del Centre de Tractament de Residus d'Andorra, SA (CTRA, SA) a la seva condició d'instrument de gestió directa de l'Administració general.

- Excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, la majoria de les entitats fiscalitzades han complert de forma raonable amb la legislació bàsica

relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2015.

Segon. La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost constata que no s'estan respectant els terminis fixats a l'apartat 1 de l'article 30 de la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000. En aquest sentit, i una vegada escoltats els membres del Tribunal de Comptes, la Comissió recomana al Tribunal que prengui les iniciatives necessàries al respecte. Per tant, s'insta al Tribunal de Comptes a tenir en compte aquestes consideracions a l'hora d'elaborar els informes de fiscalització corresponents als exercicis 2016 i següents.

Tercer. Pel que fa a l'exercici 2015, prenent en consideració les observacions anotades pel Tribunal de Comptes de cada una de les entitats fiscalitzades, aprova per unanimitat les liquidacions de comptes del Consell General, del Raonador del Ciutadà, de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades, del Govern, del Tribunal Constitucional, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS), de les Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA), del Centre de Tractament de Residus d'Andorra, SA (CTRA, SA), de la Ràdio i Televisió d'Andorra S.A. (RTVA,S.A.), del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS), d'Andorra Telecom S.A.U., de l'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya (EFPEM), de la Universitat d'Andorra, del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra, de la Fundació O.M.T. Themis, de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA), de l'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF), de la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra, d'Andorra Turisme S.A.U., d'Andorra Desenvolupament i Inversió S.A.U., de Ramaders d'Andorra S.A., de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell, del Col·legi Sant Ermengol, de l'Institut Janer i del Col·legi Sagrada Família.

També s'ha dut a terme la fiscalització corresponent a l'Institut Nacional Andorrà de Finances corresponent a l'exercici 2014, ja que la seva liquidació va ser lliurada al Tribunal en data 29 de gener de 2016, tot i estar prevista en el pla de treball per l'any 2015. De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'Institut Nacional Andorrà de Finances al 31 de desembre de 2014 i que aquesta entitat ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2014.

El Tribunal de Comptes indica que no s'han dut a terme les fiscalitzacions corresponents a l'exercici 2015 de l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB), del Consell Regulador Andorrà del Joc, del Consell Superior de la Justícia i de la Fundació ActuaTech, tot i estar previstes en el pla de treball per l'any 2016, degut a que les liquidacions de comptes van ser rebudes en dates posteriors.

Per tant, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost constata no poder emetre l'aprovació dels comptes d'aquestes entitats.

II. Informe de la Comissió sobre les liquidacions anuals de les despeses realitzades pels comuns amb càrrec a les transferències rebudes de l'Administració general l'exercici 2015

L'abast material de l'informe és verificar, a través de les liquidacions de les despeses realitzades pels comuns a càrrec de les transferències rebudes de l'Administració general per l'exercici 2015, el compliment de les previsions de la Llei qualificada de transferències als comuns de 4 de novembre de 1993; de la Llei 7/2007, del 17 de maig, qualificada de modificació de l'article 9 de la Llei qualificada de transferències als comuns, de 4 de novembre de 1993; de la Llei 10/2007, del 17 de maig, qualificada de modificació de la Llei 11/2003, del 27 de juny, qualificada de modificació de l'article 7 de la Llei qualificada de transferències als comuns; de la Llei 7/2015, del 15 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2015; i de la Llei 15/2015, del 3 de desembre, qualificada de modificació de la Llei 10/2007, del 17 de maig, qualificada de modificació de la Llei qualificada 11/2003, de modificació de l'article 7 i de supressió dels articles 8 i 9 de la Llei qualificada de transferències als comuns, del 27 de juny.

Pel que fa a les despeses realitzades pels Comuns a càrrec de les transferències rebudes de l'Administració General l'any 2015, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, de l'anàlisi de l'informe de fiscalització elaborat pel Tribunal de Comptes constata:

a) Que les transferències rebudes pels comuns en l'exercici 2015 s'han fet efectives segons el que estipula la Llei 7/2015, del 15 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2015 en el seu article 1.2 que diu que *“L'import de les transferències de capital als comuns per a l'exercici 2015 pel que fa a tots els conceptes inclosos es correspon amb el màxim de l'import dels crèdits, de 54.600.000 euros, consignats en el subconcepte 76200, anomenat “Transferències als comuns”*. Aquest apartat té rang de llei qualificada per

aplicació d'allò que disposa l'article 57.3 de la Constitució del Principat".

Per tant es desprèn que les quanties transferides pel Govern corresponen a les que aquest havia de transferir i han estat rebudes pels comuns.

b) Pel que fa a les despeses generades per a l'exercici de les seves competències, i per la reducció de l'endeutament, que aquestes han estat indicades pel Comú, a partir de la seva liquidació pressupostària.

Així doncs, de les verificacions efectuades es conclou que les transferències han estat aplicades a les finalitats autoritzades per la Llei de transferències als comuns.

c) Que de forma generalitzada es compleix la Llei de contractació pública, amb les excepcions que han quedat recollides en l'informe de fiscalització de cadascun dels comptes comunals corresponents a l'exercici de 2015.

III. Nota de la Comissió sobre les liquidacions de comptes dels comuns corresponents a l'exercici 2015

Segons estableix la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals, l'aprovació del pressupost comunal correspon al Ple del Comú. Així doncs, no és competència del Consell General l'aprovació de dites liquidacions de comptes.

Tanmateix, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost constata que:

a) El Comú de Canillo ha excedit la seva càrrega financera, essent aquest fet contrari a l'establert a l'article 47.2 de la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals.

b) El Comú d'Andorra la Vella ha superat la quantia màxima d'endeutament a curt termini establerta a l'article 47.3 de la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals tenint en compte els imports formalitzats.

c) El Comú de Sant Julià de Lòria ha excedit el seu nivell d'endeutament total considerant els imports formalitzats. Així mateix, el Comú ha excedit el seu nivell d'endeutament a curt termini prenent en consideració els imports disposats i considerant els imports formalitzats.

IV. Conclusions generals

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost demana al Consell General que comuniqui a totes les entitats fiscalitzades de donar compliment a les recomanacions i observacions descrites en el present informe així com en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes, donat que es considera imprescindible regularitzar el més aviat possible totes aquelles situacions que el Tribunal de Comptes ve

denunciant des de fa varis exercicis, tot i constatar que existeix una tendència positiva en la disminució del nombre de recomanacions i d'observacions fetes pel Tribunal de Comptes a les entitats fiscalitzades en els darrers exercicis, degut a la regularització per part d'aquestes de les incidències que posa de manifest el Tribunal de Comptes. Tanmateix, la Comissió és conscient que algunes situacions només podran ser regularitzades amb la modificació legislativa corresponent, i per això recomana alhora al Govern l'anàlisi i la presentació al Consell General de la modificació de la legislació que s'escaigui d'acord amb aquest informe de fiscalització de l'exercici 2015, tenint també en compte l'informe complementari elaborat pel Tribunal de Comptes, i que adjunta a la seva memòria, de recomanacions de millora, propostes de revisió normativa i informació del conjunt del sector públic corresponent a l'exercici 2015.

Així mateix, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost proposa al Consell General que, fent seves les remarques formulades, aprovi els resultats i comuniqui al Govern i als Comuns, juntament amb les recomanacions proposades pel Tribunal de Comptes, l'opinió de la Comissió Legislativa i la del Consell General, expressada en el present document.

En els termes precedents es formula l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost que, d'acord amb l'article 100.1 del Reglament del Consell General, tramet al Sr. Síndic General, als efectes escaients.

M.I. Sr. Jordi Gallardo Fernández

Vicepresident

de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost

M.I. Sr. Miquel Aleix Areny

President

de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost

Butlletí del Consell General

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877